

MITÄ TIEDETÄÄN JA MITÄ PITÄISI TIETÄÄ LUONNONMARJASATOJEMME TALTEENOTOSTA?

Olli Saastamoinen
Itä-Suomen yliopisto
Metsätieteiden osasto

6.10.2010 Itä-Suomen yliopiston Joensuun kampus
LUONNONTUOTEALAN VALTAKUNNALLINEN SEMINAARI

SADOT

Maamme luonnon marjasatoja ei ole koskaan inventoitu, mutta ns. asiantuntijamallien mukaan:

”Suomen kangasmetsät (kasvupaikat 2-5) tuottavat keskimääräisenä satovuotena yhteensä 168 milj. kg mustikoita ja 244 milj. kg puolukoita (taulukko 6). Näillä kasvupaikoilla keskimääräinen marjantuotos on 11,5 kg/ha mustikkaa ja 16,7 kg/ha puolukkaa” (Turtiainen ym. 2006)

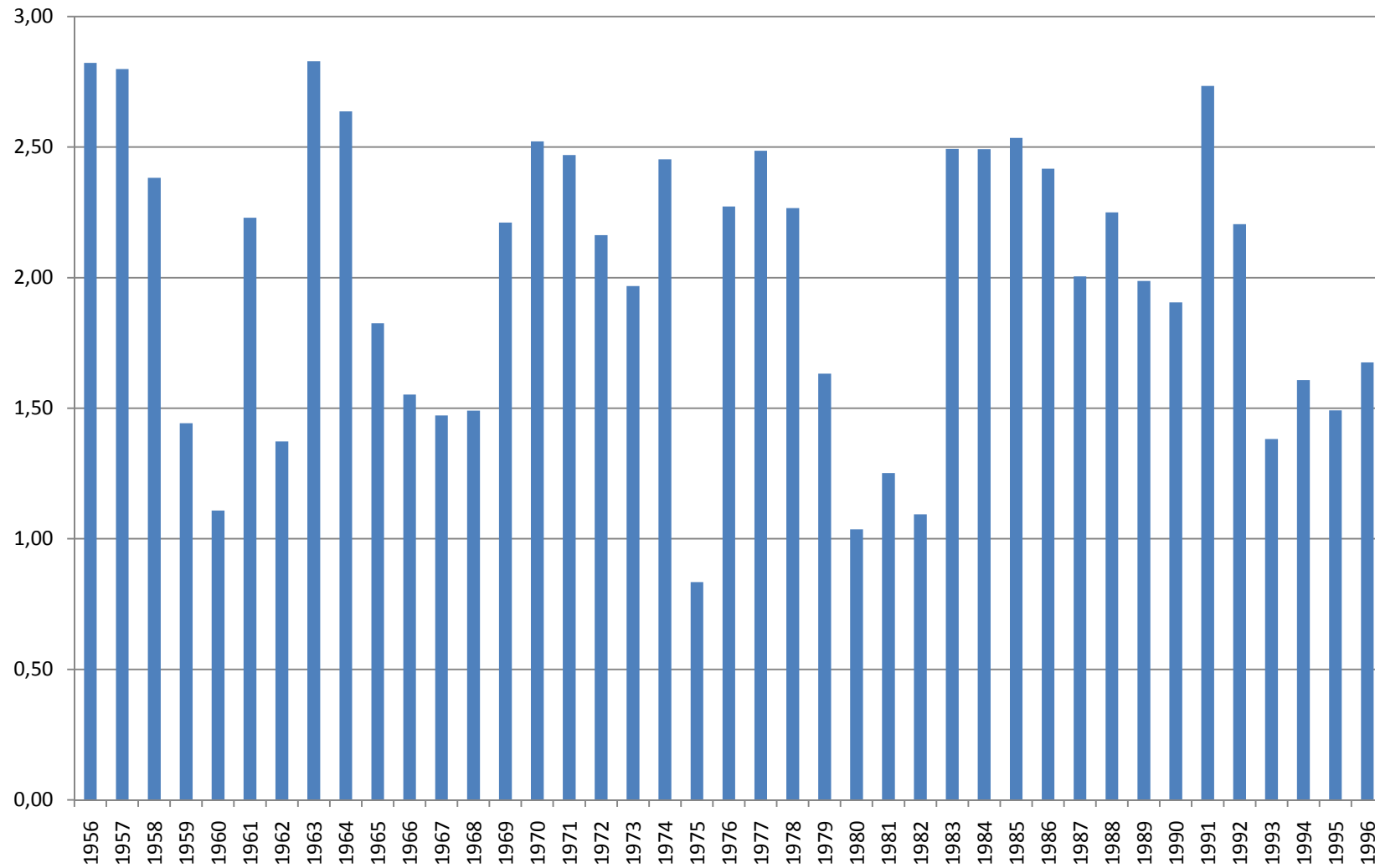
Tulokset myös soiden marjasadolle ja metsäkeskusten alueille (Turtiainen ym 2006, 2007)

6.10.2017/OF
* TUNTURIALUEIDEN TULOKSET PUUTTUVAT!

SATOJEN VAIHTELU?

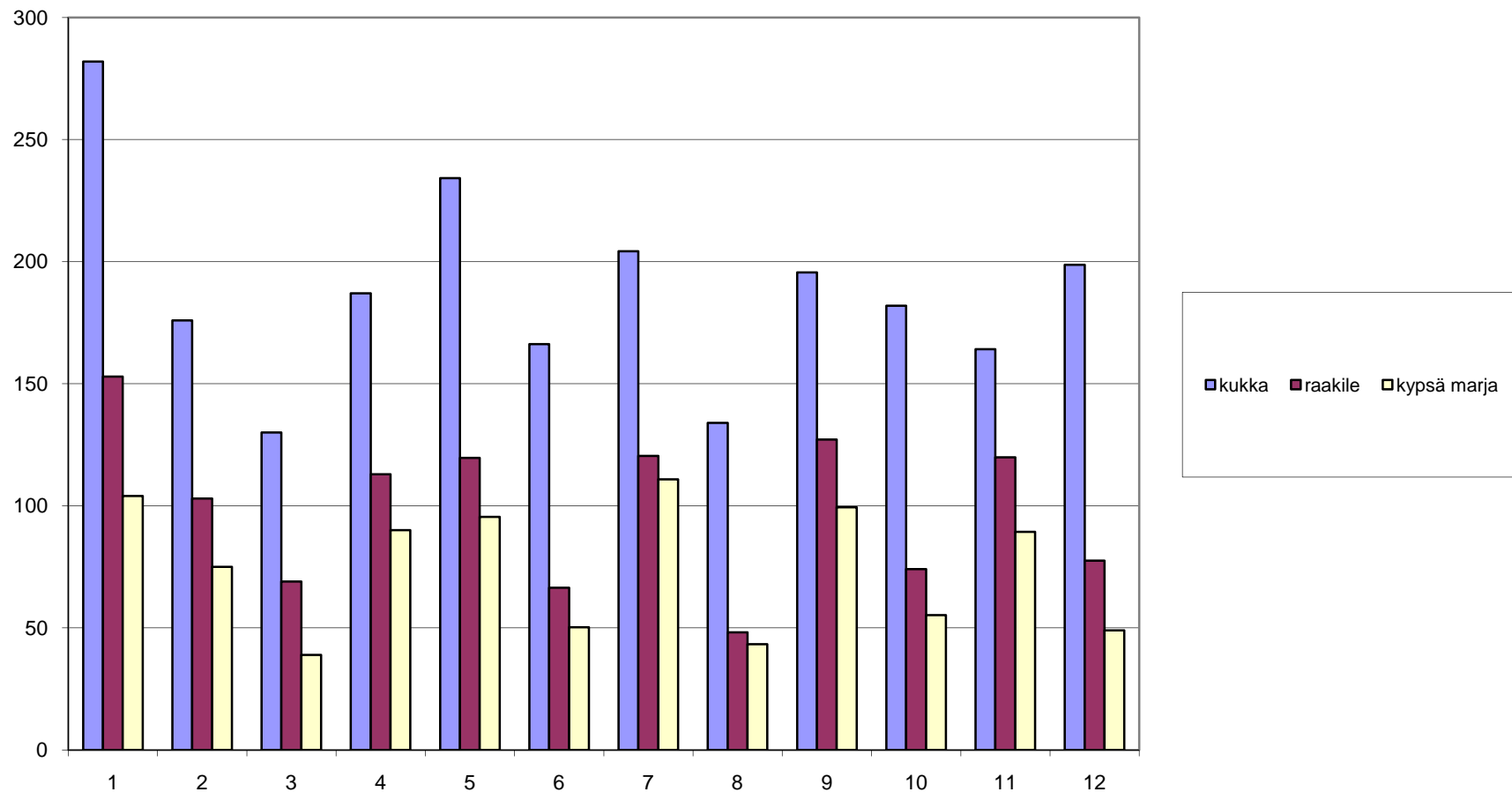
MUSTIKAN RUNSAUSINDEKSI 0-3 ITÄ-SUOMESSA 1956 – 1996

(T. Wallenius HY/Metla / RKTL:n riistaraportit)

MUSTIKAN SATOVAIHTELUN TUNNUKSIA 1997 - 2008

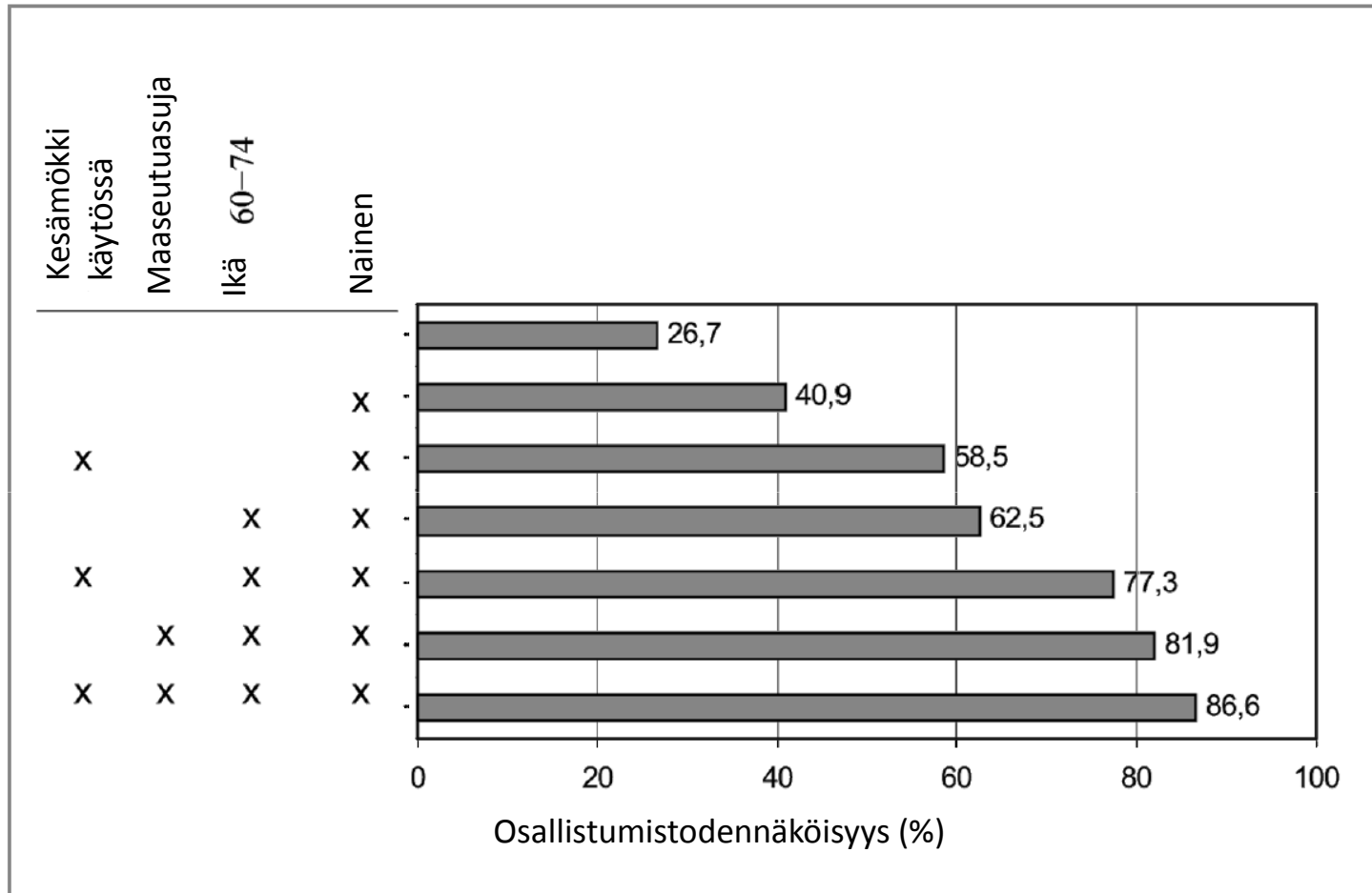
Valtakunnallinen mustikan kukkien, raakileiden ja kypsien marjojen lukumäärä keskimäärin tutkimusmetsiköiden marjakoealoilla (kpl/m²) v. 1997-2008. Lähteet: **Eronen (2004)** v. 1997-2003 osalta ja **K. Salon (Metla)** julkaisematon aineisto v. 2004-2008 osalta.

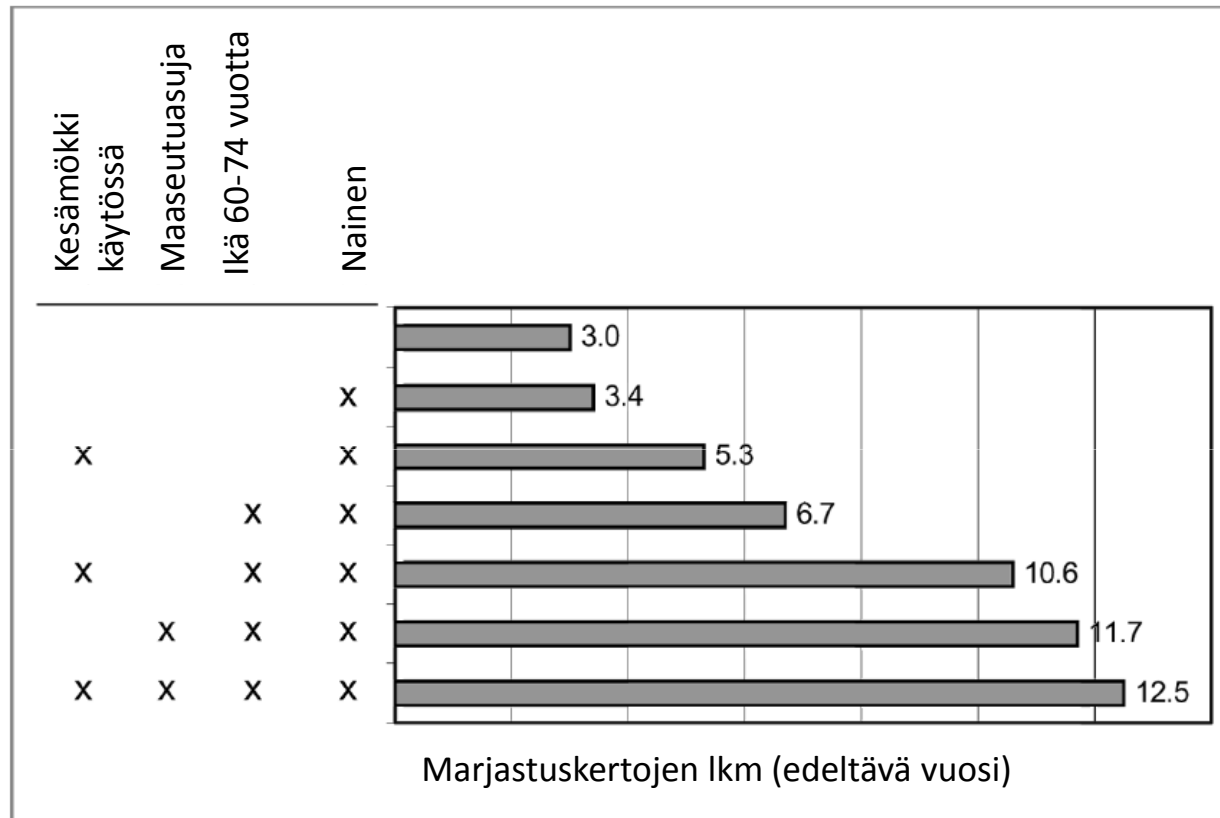
POIMIJAT?

Marjastuksen osallistumistodennäköisyyteen (väh. kerran vuodessa) vaikuttavat tekijät (Pouta ym. 2006)

Marjastuskertojen lukumäärään vaikuttavat tekijät (Pouta ym. 2006)

Ulkoilututkimus 2009-2010 etenee: marjastuksen, sienestyksen ja juoksun suosio kasvussa

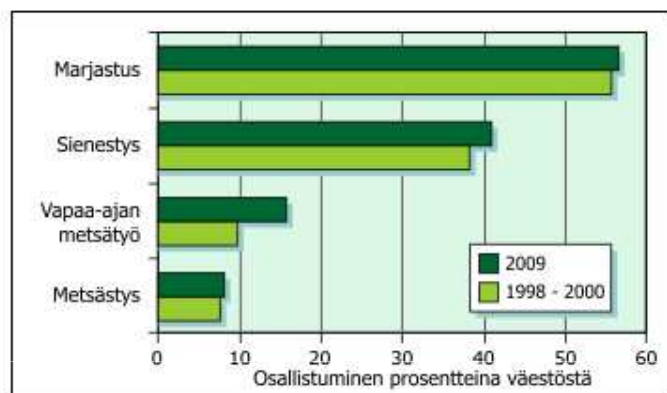
Tammikuussa 2009 alkaneen kansalaisten luonnon virkistyskäyttöä selvittävän väestökyselyn tutkimusaineistosta on saatu kerättyä jo yli 60 %.

Alustavien tulosten mukaan suomalaisten arkiulkoiluharrastukset ovat säilyneet kymmenen vuoden ajan lähes samalaisina, mutta harrastuskertojen määrä on vähentynyt. Tavallisimpia ulkoiluharrastuksia ovat kävely, sauvakävely, pyöräily, juoksulenkkeily, koiran ulkoiluttaminen ja lasten kanssa ulkoilu.

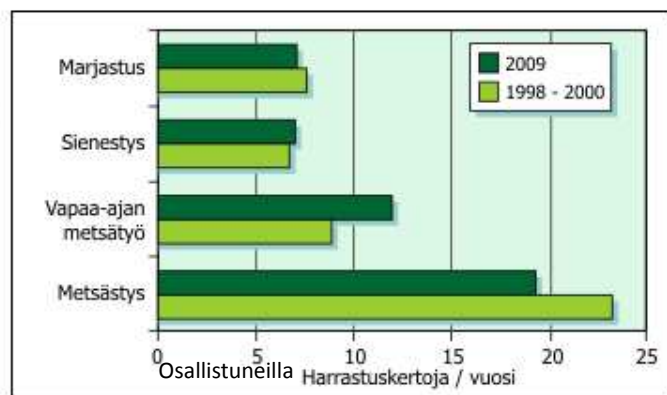
Sauvakävely on vakiinnuttanut asemansa suomalaisten keskuudessa ja vähentänyt tavallisen kävelyn harrastuskertoja, mutta kävely- ja sauvakävelukerrat yhteenlaskettuna kävelyn suosio on pysynyt lähes ennallaan. Juoksulenkkeilyn suosio on kasvanut voimakkaasti 16 % osuudesta 30 % osuuteen, mutta juoksuharrastajaa kohden juoksukerrat ovat hieman laskeneet.

Muista ulkoiluharrastuksista esimerkiksi luonnon vesissä uinnin, veneilyn ja kalastuksen harrastusosuudet ovat pysyneet ennallaan, mutta auringonotto rannalla, eväsretkeily, retkiluistelu, luontokuvaus ja lintuharrastukset ovat kasvaneet. Vastoin ennako-odotuksia myös marjastus ja sienestys ovat lisänneet suosiotaan ja metsästys pysynyt ennallaan.

Marjastuksen ja sienestyksen suosio riippuu paljon myös kunkin vuoden satotilanteesta. On mielenkiintoista nähdä, poikkeavatko kahden edellisen vuoden harrastusmäärät tästä vuodesta, kun hellekesä näyttää heikentävän marja- ja sienisatoja.

Metsien virkistyskäyttö on lisääntynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana.

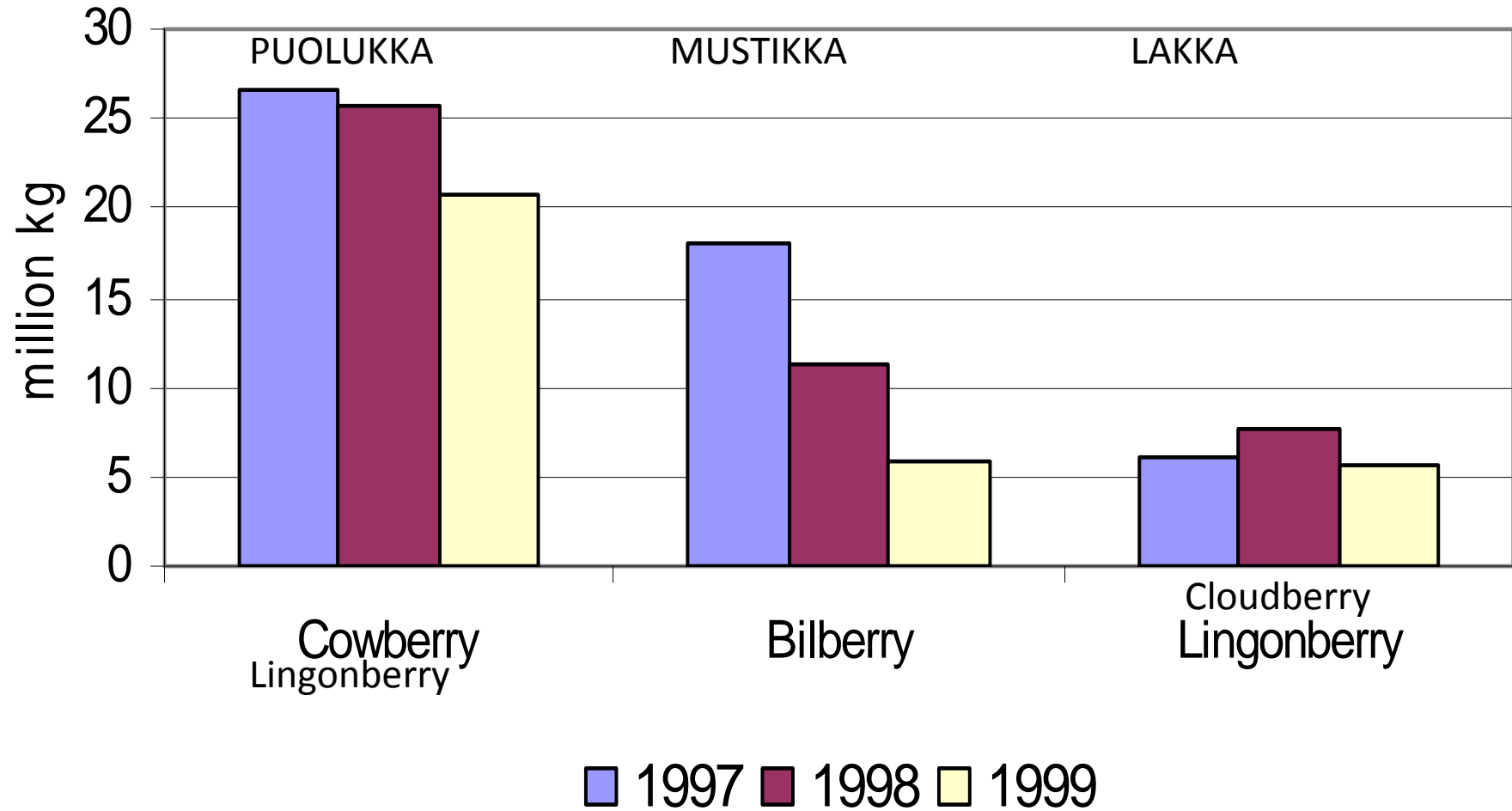
Harrastuskertojen määrässä on lievää laskua. Vapaa-ajan metsätyön suosio on kuitenkin kasvanut.

POIMINTAMÄÄRÄT

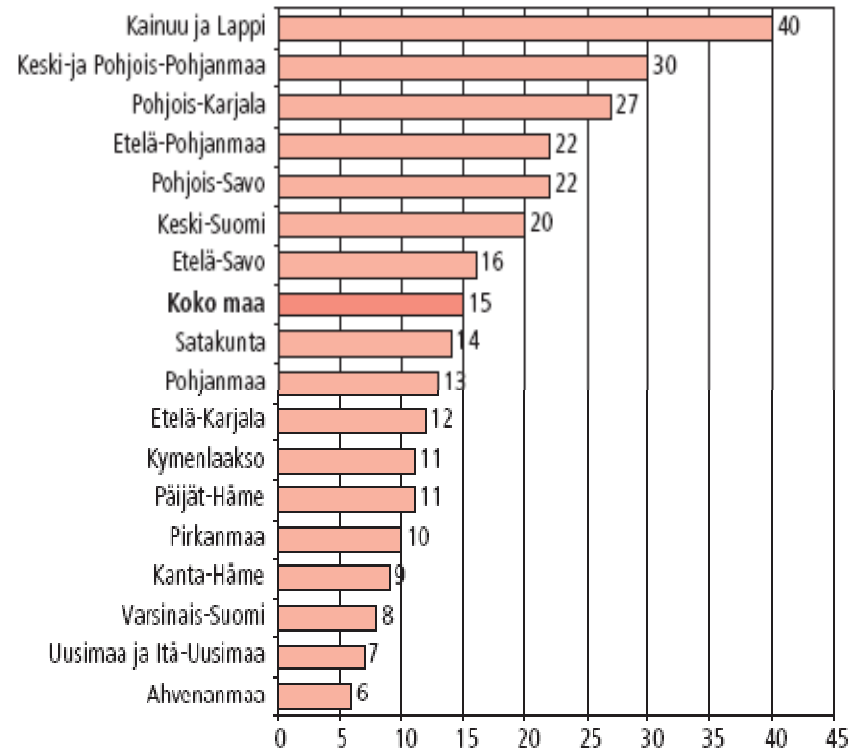

KOKONAISPOIMINTA 1997-1999

Total quantities picked 1997-1999

**Kotitalouksien itse poimimat tai saadut metsämarjat maakunnittain
2006, litraa kotitaloutta kohti (Tilastokeskus, Kulutustutkimus
/Kotitaloustiedustelu**

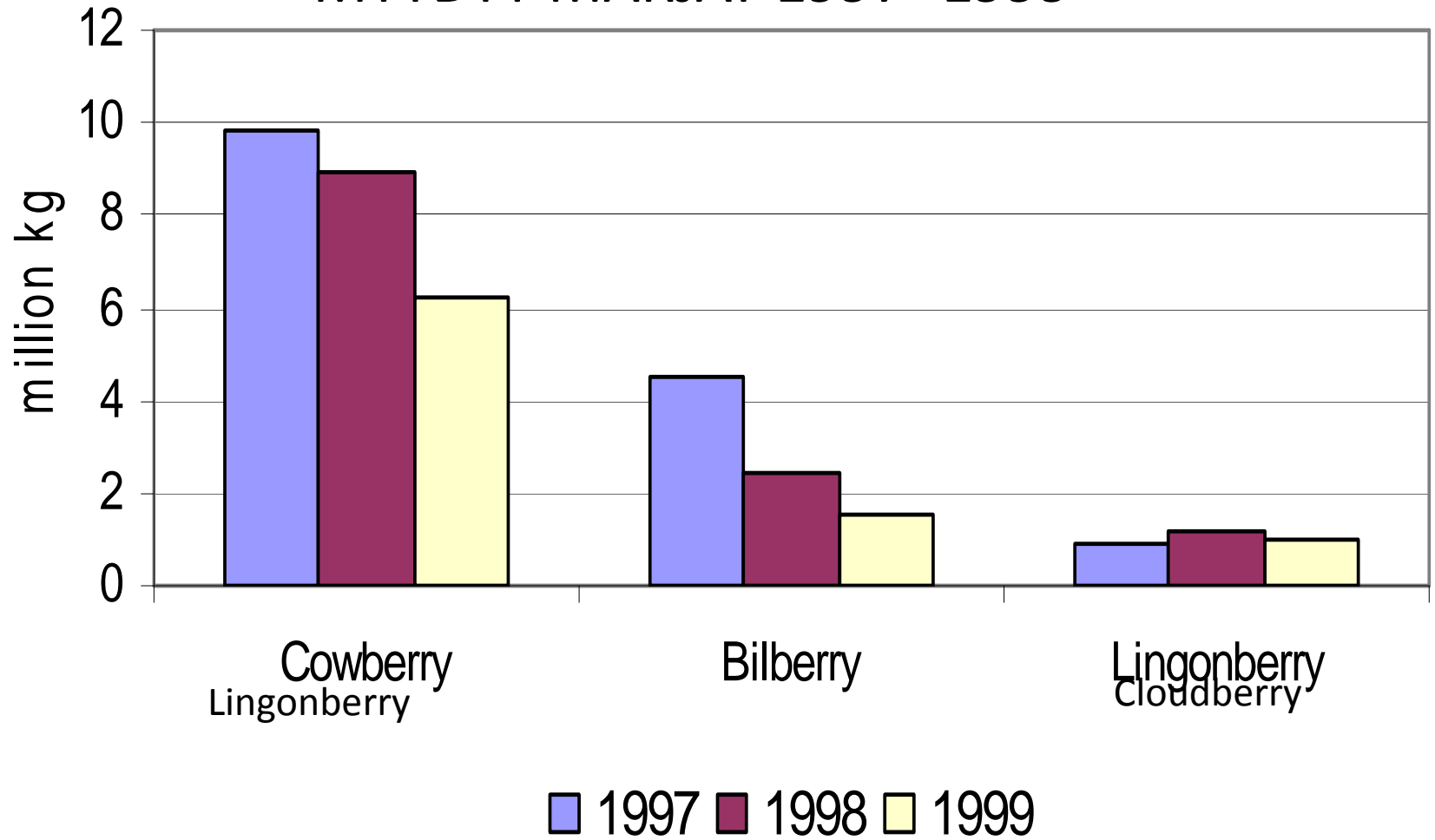
Omat ja saadut maatalous, puutarha- ja keräilytuotteet taajama-asteen mukaan 2006, kiloa/litraa kotitaloutta kohti

Kulutustutkimus 2006. Tilastokeskus

	Yksikkö	Kotitaloudet yhteensä	Kaupunkimaiset kunnat	Taajaan asutut kunnat	Maaseutum. kunnat
Liha yhteensä	kg	5	2	6	13
<i>josta hirveä</i>	kg	2	1	4	6
Kala	kg	4	3	4	6
Omenat	kg	8	7	11	12
Vihannekset	kg	3	2	4	5
Juurikkaat	kg	3	2	4	6
Perunat	kg	18	7	29	46
Mansikat	litra	5	2	7	10
Muut puutarhamarjat	litra	14	9	21	25
Metsämarjat	litra	15	10	20	27

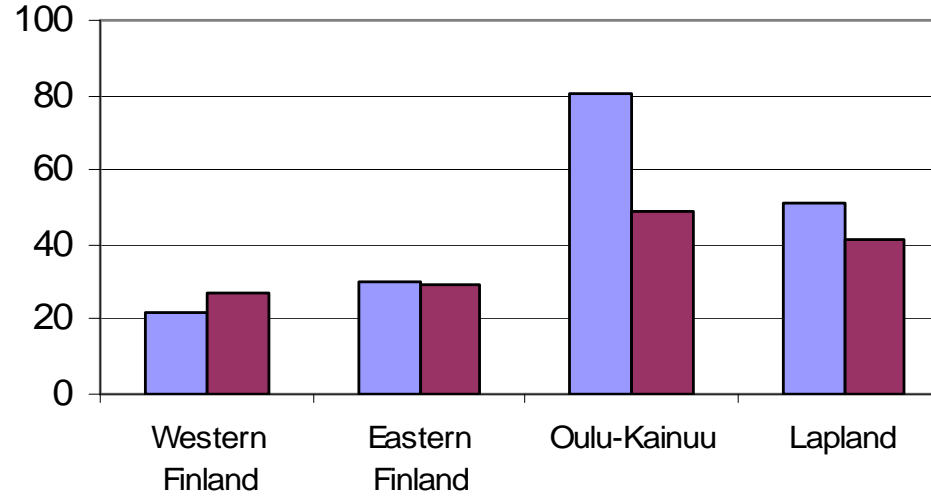
Total quantities sold 1997-1999

MYYDYT MARJAT 1997 -1999

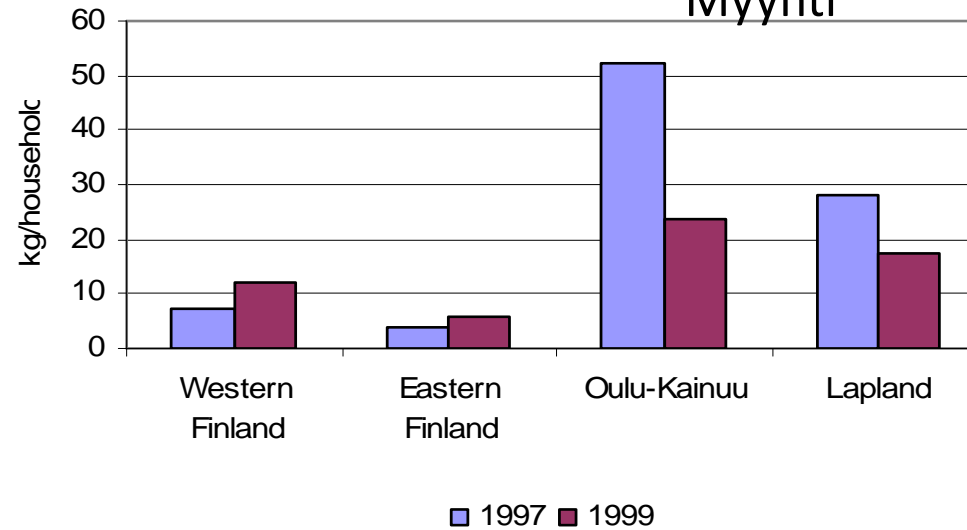
Average quantities of picked cowberries in 1997 and 1999, kg/househ

Puolukoiden poiminta 1997 ja 1999 kg/kotitalous

Average quantities of sold cowberries in 1997 and 1999, kg/household

Myynti

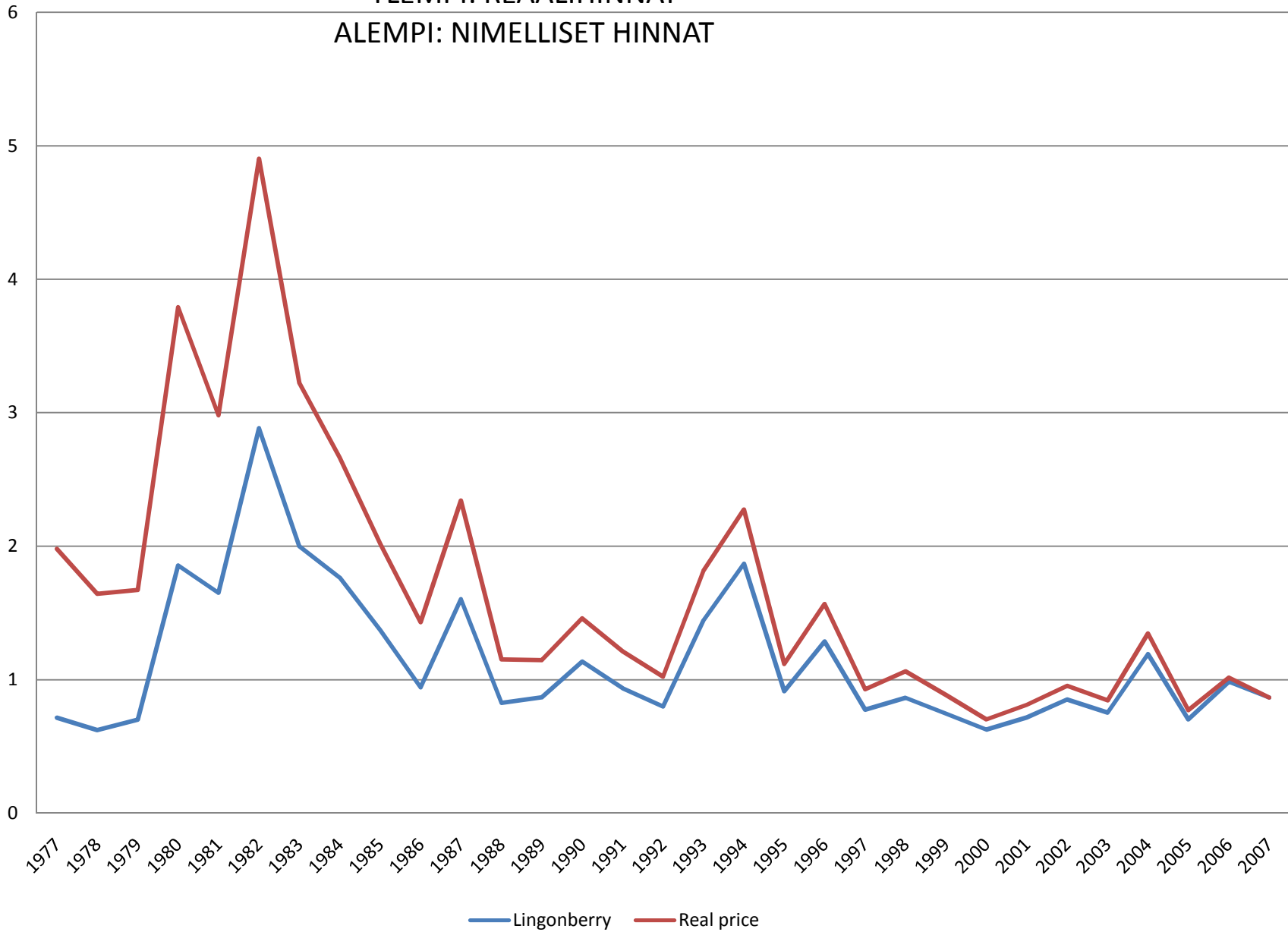

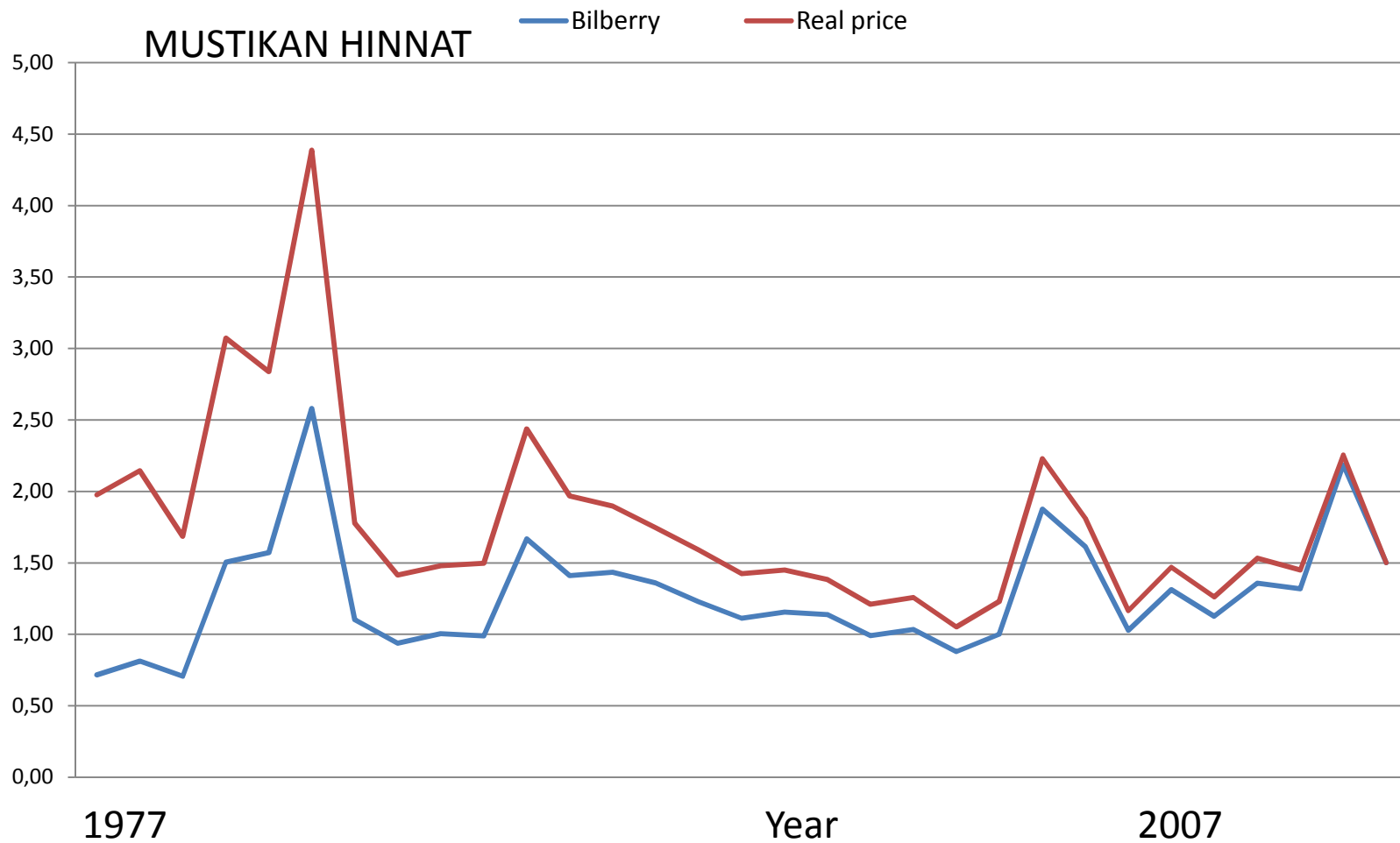
€/kg

PUOLUKAN HINTAKEHITYS 1977-2006

YLEMPI: REAALIHINNAT

ALEMPI: NIMELLISET HINNAT

Current (annual) price of 1997 to real (2007) prices:

Wholesale index (2007) 2003 / Index (1997) 724 = 2,765 * (1977 price) 0,71 €/kg
 = 1,96 €/kg in real 2007 money.

ULKOMAALAISET POIMIJAT?

Viime vuosina lisääntyvästi tutkimus- ja muuta julkaistua tietoa.

Ratkaiseva rooli teollisuuden marjahuollossa.

Ongelmien hoitoon kiinnitetty paljon huomiota.

”Keräämistä ja
nukkumista, nukkum
isesta tinkien...”

(Helsingin Sanomat 2.8.2010)

TALOUS | 16.9.2010 | 15:40 | PÄIVITETTY 16.9.2010 | 15:47

Tutkija: Jopa 20 tunnin päiviä 3 kuukautta putkeen

Thaimaalaisten marjanpöimijöiden keskuudessa kiertänyt tutkija sanoo, että pöimijöiden asema ja työolot Suomessa ovat surkeat. **(Karjalainen)**

Pöimijät tekevät 14-20 tunnin työpäiviä jopa kolme kuukautta yhtäjaksoisesti ilman vapaapäiviä, ja heidän asuin- ja hygieniaolonsa ovat huonot. Työoloihin tutustui Thaimaan siirtotyöläisten liiton tutkija Junya Yimprasert.

Enimmillään pöimijöille jää käteen kesän jälkeen parituhatta euroa, mutta jotkut ovat jääneet jopa tuhat euroa tappiolle.

Palkansaajakeskusjärjestö SAK:n juristin Anu-Tuija Lehdon mukaan pöimijöiden oloihin on lähes mahdotonta puuttua, sillä heidät luokitellaan Suomessa yrittäjiksi. Pöimijät eivät kuitenkaan voi myydä keräämiään marjoja ulkopuolisille eivätkä neuvotella niiden hinnoista.

Neuvontaa thaimaan ja venäjän kielellä (ja englanniksi) (Celeste Lacuna-Richman, UEF, Metsätiet.os)

Thaimaalaiset marjastajat purkavat päivän satoa, Rasinmäki (Celeste Lacuna-Richman, UEF, Metsätiet.os)

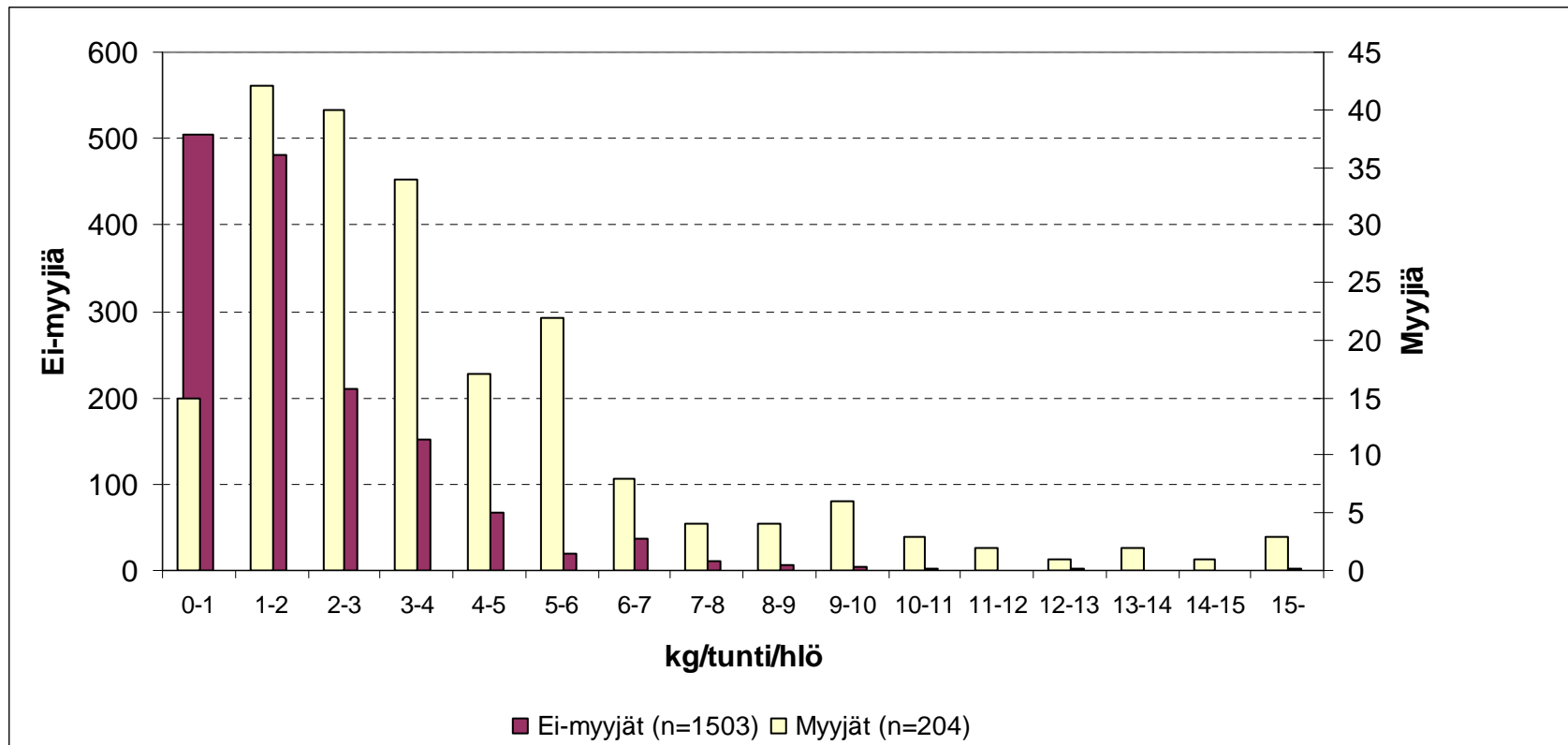

KOTIMAISET MYYNTIPOIMIJAT?

- PITÄISI TUTKIA ENEMMÄN
- EDISTYKSELLISET POIMINTASTRATEGIAT?
- MYYNTISTRATEGIAT – VALIKOIDUT OSTAJAT?
- ALAN HILJAINEN TIETO?
- POIMIJAKUNNAN TULEVAISUUS?

POIMINNAN TUOTTAVUUS?

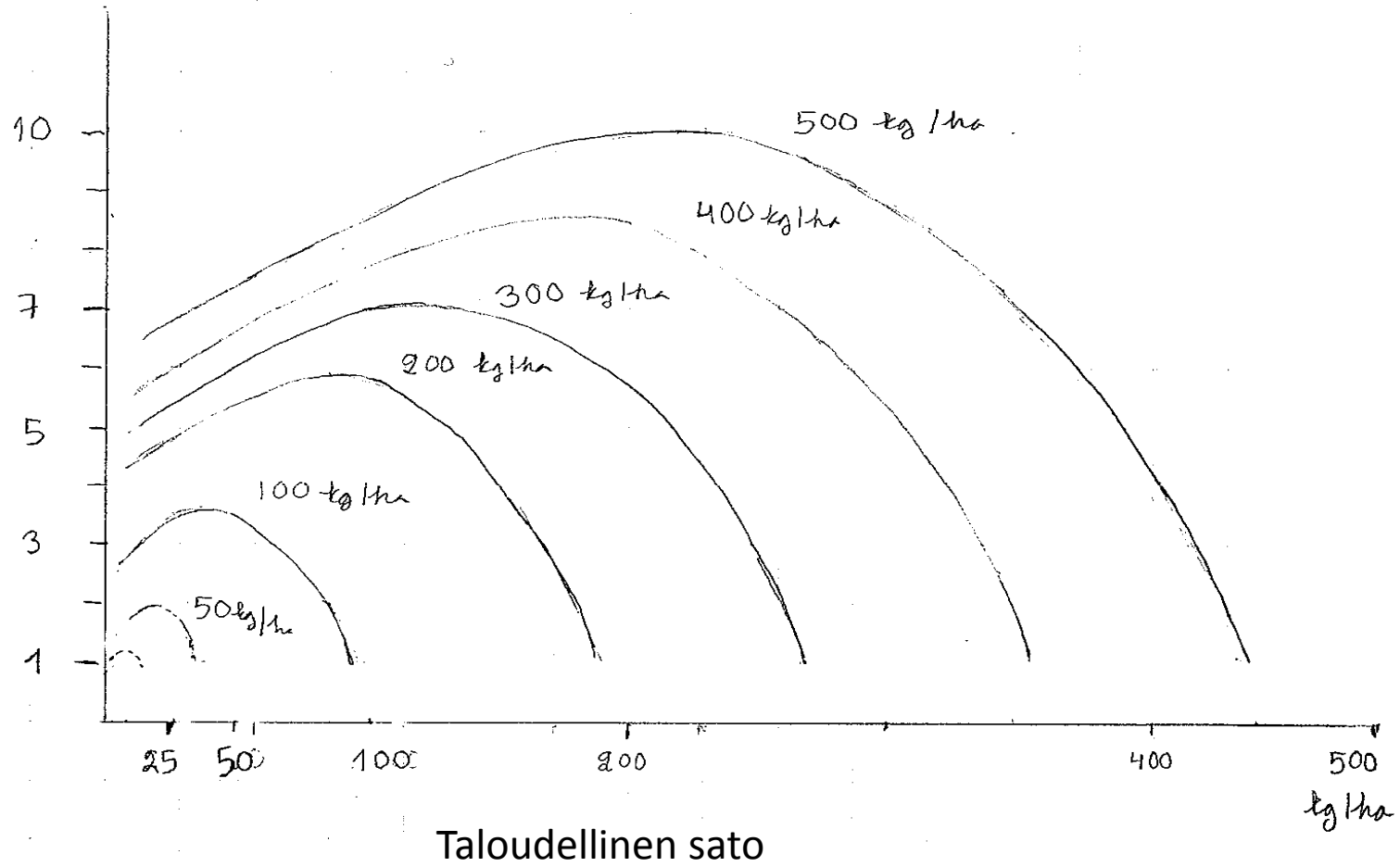
Puolukan myyntipöimijöiden ja omaan käyttöön poimivien tuottavuus (kg/tunti/hlö) 1997 aineisto (Heikkinen 2010)

Zotsharov 1986 , muokattu

Tuottavuus
Kg/h

Biologinen sato

LUONNOS MALLIKSI
LUONNONMARJOJEN TALTEENOTON
DYNAMIIKAN ARVIOIMISEEN

TALTEENOTTOMALLI

Biologinen sato	kg/ha		10	25	50	100	200	300	500	1000
Marjoja	g/m ²		1	2,5	5	10	20	30	50	100
Marjoja kpl /m ²		0,333	3	8	15	30	60	90	150	300
Siirt.aikaSeur-m ²	sek/m ²		7	6	5	4	3	2,5	2	1,5
Kauhaisu	sek/kerta		3	3	3	3	3	3	3	3
Saanto/kauhaisu	g/kauhaisu		0,4	0,8	1,6	3,5	5	7,5	10	20
Kauhaisuja/m ²	kpl		1	2	2	2	3	3	4	4
Saanto/m ²	b9*b10		0,4	1,6	3,2	7	15	22,5	40	80
Saanto%	(B11/B4)*100		40	64	64	70	75	75	80	80
Kauhaisuaika/m ²	b7*b10		3	6	6	6	9	9	12	12
Kokonaisaika/m ²	b6+b13		10	12	11	10	12	11,5	14	13,5
Tuottav g/sek/m ²	b11/b14		0,04	0,1333	0,2909	0,7	1,25	1,9565	2,8571	5,9259
Tuottavuus kg/h	b15*3600/1000		0,14	0,48	1,05	2,52	4,50	7,04	10,29	21,33
Tuottavuuskerroin			1	3,3	7,3	17,5	31,3	48,9	71,4	148,1

Biologinen sato	kg/ha		10	25	50	100	200	300	500	1000	
Bruttoansio €/h/ha poiminnalle ilman matka- yms. kuluja											
Poimijahinta €/kg		1	0,14	0,48	1,05	2,52	4,50	7,04	10,29	21,33	
		1,5	0,22	0,72	1,57	3,78	6,75	10,57	15,43	32,00	
		2	0,29	0,96	2,09	5,04	9,00	14,09	20,57	42,67	
		3	0,43	1,44	3,14	7,56	13,50	21,13	30,86	64,00	
BiolSatoAlaJakauma	%		0,7	0,20	0,065	0,025	0,006	0,003	0,0008	0,0003	1,00
BiolSatoAlaJakauma milj.ha			7	2	0,65	0,25	0,06	0,03	0,0075	0,0025	10
BiolSatoKGJakauma milj.kg			70	50	32,5	25	12	9	3,75	2,5	205

Tuottavuus kg/h	b15*3600/1000	0,14	0,48	1,05	2,52	4,50	7,04	10,29	21,33
-----------------	---------------	------	------	------	------	------	------	-------	-------

Tuottavuuskerroin		1	3,3	7,3	17,5	31,3	48,9	71,4	148,1
-------------------	--	---	-----	-----	------	------	------	------	-------

Biologinen sato	kg/ha	10	25	50	100	200	300	500	1000
-----------------	-------	----	----	----	-----	-----	-----	-----	------

Bruttoansio €/h/ha poiminnalle ilman matka- yms. kuluja

Poimijahinta €/kg	1	0,14	0,48	1,05	2,52	4,50	7,04	10,29	21,33
-------------------	---	------	------	------	------	------	------	-------	-------

	1,5	0,22	0,72	1,57	3,78	6,75	10,57	15,43	32,00
--	-----	------	------	------	------	------	-------	-------	-------

	2	0,29	0,96	2,09	5,04	9,00	14,09	20,57	42,67
--	---	------	------	------	------	------	-------	-------	-------

	3	0,43	1,44	3,14	7,56	13,50	21,13	30,86	64,00
--	---	------	------	------	------	-------	-------	-------	-------

BiolSatoAlaJakauma	%	0,7	0,20	0,065	0,025	0,006	0,003	0,0008	0,0003	1,00
--------------------	---	-----	------	-------	-------	-------	-------	--------	--------	------

BiolSatoAlaJakauma	milj.ha	7	2	0,65	0,25	0,06	0,03	0,0075	0,0025	10
--------------------	---------	---	---	------	------	------	------	--------	--------	----

BiolSatoKGJakauma	milj.kg	70	50	32,5	25	12	9	3,75	2,5	205
-------------------	---------	----	----	------	----	----	---	------	-----	-----

Bruttotuotto biologisen sadon luokittain, milj.€

		10	25	50	100	200	300	500	1000	milj. €	milj.kg	€/h
Tuntiansiotavoite	10											
Poimijahinta €/kg	1						3,15	3,75	2,50	9,40	9,40	9,97
	1,5					10,80	13,50	5,63	3,75	33,68	22,45	9,94
	2				5,00	24,00	18,00	7,50	5,00	59,50	29,75	9,99
	3				27,75	36,00	27,00	11,25	7,50	109,50	36,50	10,01
Tuntiansiotavoite	5											
	1				4,25	12,00	9,00	3,75	2,50	31,50	31,50	5,04
	1,5			2,44	22,50	10,80	13,50	5,63	3,75	58,61	53,88	5,00
	2			26,00	50,00	24,00	18,00	7,50	5,00	130,50	65,25	4,96
	3		15,00	97,50	75,00	36,00	27,00	11,25	7,50	269,25	89,75	5,05

TALTEENOTON DYNAMIIKKA: *HYPOTEETTINEN* LASKELMA POIMIJAHINNAN JA TUNTIANSIOTAVOITTEEN (TAI TUOTTAVUUDEN NOUSUN) VAIKUTUKSISTA MARJASADON TALTEENOTTOON

		BIOLOGINEN SATO satoluokittain, milj. kg								
		70	50	33	25	12	9	4	3	205
		10	25	50	100	200	300	500	1000	milj.kg
Tuntiansiotavoite €/h	10									
Poimijahinta €/kg	1						3	4	3	9
	1,5					7	9	4	3	22
	2				3	12	9	4	3	30
	3				9	12	9	4	3	37
Tuntiansiotavoite €/h	5									
Poimijahinta €/kg	1				4	12	9	4	3	32
	1,5			2	15	12	9	4	3	44
	2			13	25	12	9	4	3	65
	3		5	33	25	12	9	4	3	90

POIMINNAN KANNATTAVUUDEN PARANTAMINEN?

KESKEINEN TUTKIMUSHAASTE

OLISI TUTKITTAVA "AMMATTIMAISTEN"
POIMIJOIDEN POIMINTASTRATEGIOITA JA
ALAN "HILJAISTA TIETOA"

ALUEITTAISIA KANNATTAVAN TALTEENOTON
RAJOJA ERI KUSTANNUS- JA HINTATASOILLA

MARKKINA- JA TUOTEKEHITYSTÄ
LUONNONTUOTEALAN MARJOISTA
MAKSUKYVYN PARANTAMISEKSI

”Keräämistä ja
nukkumista,
nukkumisesta
tinkien...”

TALOUS | 16.9.2010 | 15:40 | PÄIVITETTY 16.9.2010 | 15:47

Tutkija: Jopa 20 tunnin päiviä 3 kuukautta putkeen

Thaimaalaisten marjanpöimijöiden keskuudessa kiertänyt tutkija sanoo, että pöimijöiden asema ja työolot Suomessa ovat surkeat.

(Karjalainen)

Pöimijät tekevät 14-20 tunnin työpäiviä jopa kolme kuukautta yhtäjaksoisesti ilman vapaapäiviä, ja heidän asuin- ja hygieniaolonsa ovat huonot. Työoloihin tutustui Thaimaan siirtotyöläisten liiton tutkija Junya Yimprasert.

Enimmillään pöimijöille jää käteen kesän jälkeen parituhatta euroa, mutta jotkut ovat jääneet jopa tuhat euroa tappiolle.

Palkansaajakeskusjärjestö SAK:n juristin Anu-Tuija Lehdon mukaan pöimijöiden oloihin on lähes mahdotonta puuttua, sillä heidät luokitellaan Suomessa yrittäjiksi. Pöimijät eivät kuitenkaan voi myydä keräämiään marjoja ulkopuolisille eivätkä neuvotella niiden hinnoista.

(Helsingin Sanomat 2.8.2010)

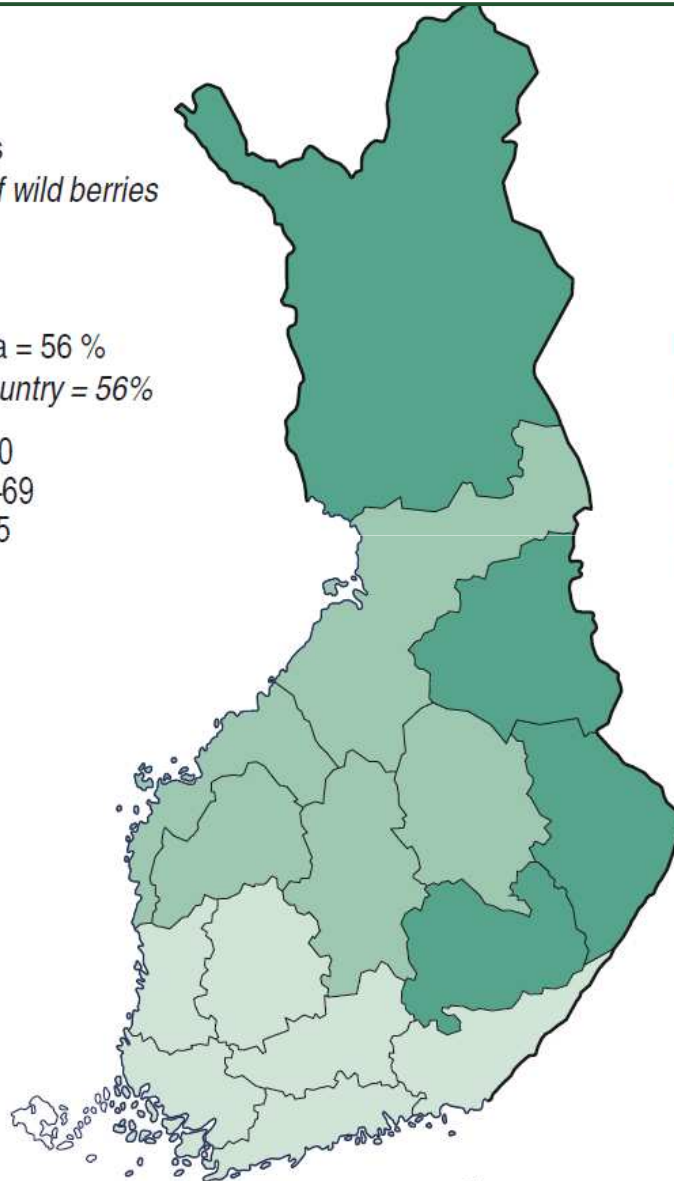
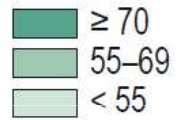

Marjastuksen ja sienestyksen osallistumisosuus maakunnittain (Metla LVVI-TUTKIMUS/SIEVÄNEN)

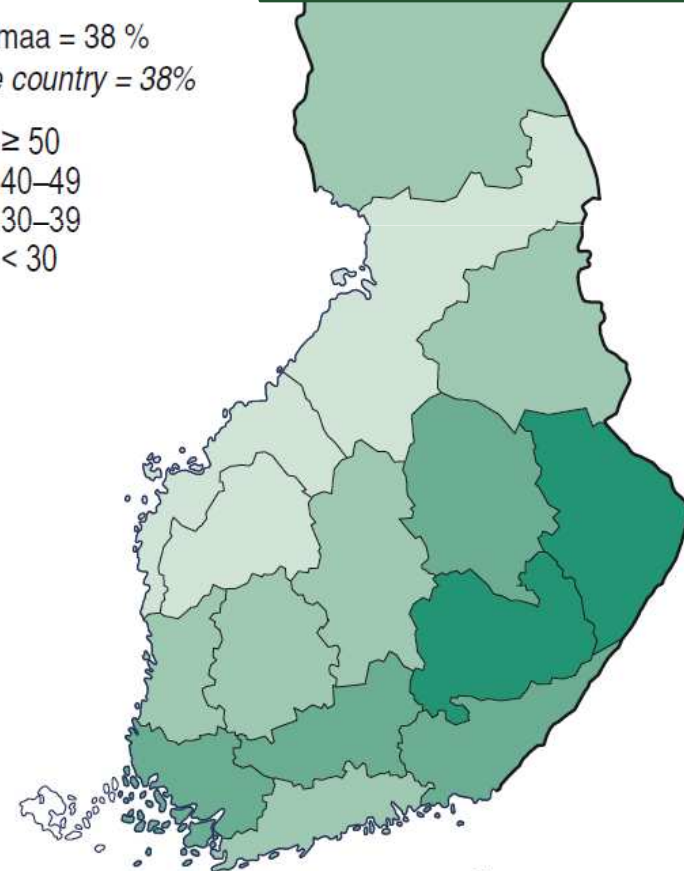
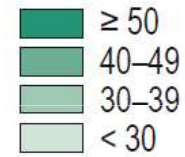
Marjastus
Picking of wild berries

Koko maa = 56 %
Whole country = 56%

Sienestys
Picking of mushrooms

Koko maa = 38 %
Whole country = 38%

Ulkoilututkimus 2009-2010 etenee: marjastuksen, sienestyksen ja juoksun suosio kasvussa

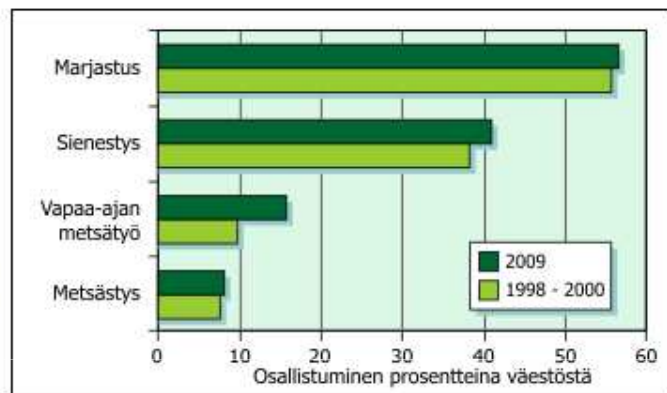
Tammikuussa 2009 alkaneen kansalaisten luonnon virkistyskäyttöä selvittävän väestökyselyn tutkimusaineistosta on saatu kerättyä jo yli 60 %.

Alustavien tulosten mukaan suomalaisten arkiulkoiluharrastukset ovat säilyneet kymmenen vuoden ajan lähes samalaisina, mutta harrastuskertojen määrä on vähentynyt. Tavallisimpia ulkoiluharrastuksia ovat kävely, sauvakävely, pyöräily, juoksulenkkeily, koiran ulkoiluttaminen ja lasten kanssa ulkoilu.

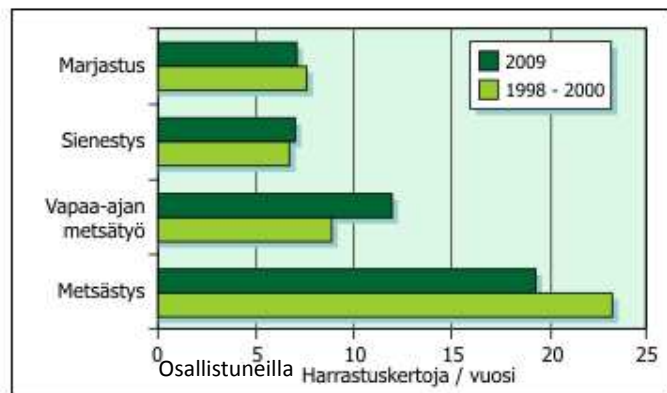
Sauvakävely on vakiinnuttanut asemansa suomalaisten keskuudessa ja vähentänyt tavallisen kävelyn harrastuskertoja, mutta kävely- ja sauvakävelukerrat yhteenlaskettuna kävelyn suosio on pysynyt lähes ennallaan. Juoksulenkkeilyn suosio on kasvanut voimakkaasti 16 % osuudesta 30 % osuuteen, mutta juoksuharrastajaa kohden juoksukerrat ovat hieman laskeneet.

Muista ulkoiluharrastuksista esimerkiksi luonnon vesissä uinnin, veneilyn ja kalastuksen harrastusosuudet ovat pysyneet ennallaan, mutta auringonotto rannalla, eväsretkeily, retkiluistelu, luontokuvaus ja lintuharrastukset ovat kasvaneet. Vastoin ennako-odotuksia myös marjastus ja sienestys ovat lisänneet suosiotaan ja metsästys pysynyt ennallaan.

Marjastuksen ja sienestyksen suosio riippuu paljon myös kunkin vuoden satotilanteesta. On mielenkiintoista nähdä, poikkeavatko kahden edellisen vuoden harrastusmäärät tästä vuodesta, kun hellekesä näyttää heikentävän marja- ja sienisatoja.

Metsien virkistyskäyttö on lisääntynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Harrastuskertojen määrässä on lievää laskua. Vapaa-ajan metsätyön suosio on kuitenkin kasvanut.

Luontomatkat kohdealueen omistajan ja etäisyyden mukaan

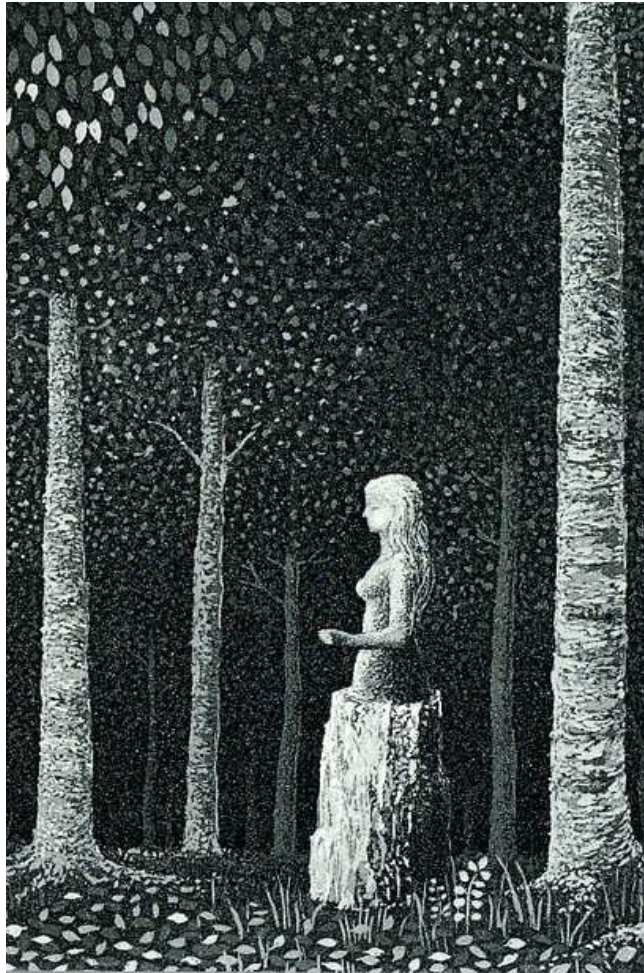
Luontomatkan pääasiallinen ulkoiluharrastus <i>Main outdoor activity of nature trip</i>	Matkakohteen maanomistaja <i>Owner of destination area</i>				Yhteensä <i>Total</i>	Matkan pituus kohdealueelle, km <i>Distance to destination, km</i>				Yhteensä <i>Total</i>
	Kunta <i>Municipality</i>	Valtio <i>State</i>	Yksityinen — loma- asunto <i>leisure home</i>	Private muu maa- alue tai vesistö <i>other land or water area</i>		≤ 50	51—200	201—500	> 500	
% luontomatkoiista — % of nature trips										
Mökkeily <i>Leisure home stays</i>	4	7	79	9	100	23	41	29	7	100
Hiihto <i>Skiing</i>	34	30	13	22	100	12	11	18	59	100
Retkeily <i>Hiking</i>	13	65	6	16	100	21	20	17	42	100
Kalastus <i>Fishing</i>	6	31	37	26	100	21	30	31	19	100
Metsästys <i>Hunting</i>	3	28	29	40	100	20	34	21	24	100
Marjastus <i>Picking wild berries</i>	3	8	29	60	100	22	29	35	15	100
Laskettelu <i>Downhill skiing</i>	33	22	16	29	100	16	7	26	50	100
Veneily <i>Boating</i>	12	21	16	51	100	36	42	21	2	100
Luontoharrastus <i>Nature excursions</i>	11	38	25	26	100	11	34	25	31	100
Metsätyö <i>Forestry work</i>	85	15	100	30	51	15	5	100
Muu – <i>Other</i>	23	20	23	34	100	27	32	29	11	100

Luontomatkan pääasiallinen tarkoitus on ulkoiluharrastukseen osallistuminen ja matkaan liittyy yöpyminen. Aineisto on kerätty vuosina 1998–2000 ja tilasto koskee vastaajan viimeisintä luontomatkaa edellisen 12 kuukauden aikana. Noin 40 prosenttia suomalaisista tekee luontomatkan vähintään kerran vuodessa. Tyypillisesti matkoja tehdään kaksi kertaa vuodessa. Metsätyö tarkoittaa tässä kotitarve- ja polttopuun korjaamista ja pilkkomista sekä muuta vapaa-ajalla tapahtuvaa metsätyötä. Muu ulkoiluharrastus sisältää mm. telttailun, asuntovaunuilun, virkistysuinnin ja sienestyksen.

Metsät (ja puut) arjen ajankäytössä

(Vaara & Saastamoinen, 2006)

TILASTOKESKUKSEN AJANKÄYTTÖTUTKIMUKSEN AINEISTO

	1999/2000	1987/88*
Tutkimusjakso	1.3.1999–29.2.2000	1.6.1987–31.5.1988
Tutkimuskohde	henkilö kotitalous	henkilö
Aineistokoko	6 272 henkilöä 3 008 kotitaloutta	6 849 henkilöä
Tutkimuspäivät	10 542 vuorokautta	13 567 vuorokautta
Päiväkirjapäivät	arkivrk ja viikon- loppuvrk	2 peräkkäistä vrk
Päiväkirjajakso	10 min	10 min päiväaikaan 30 min yöaikaan
Havainnot	Kaikki metsiin ja puihin liittyvät toiminnot	Vapaa-ajan luonto- virkistystoiminnot
Taustamuuttajat	n. 350 kpl yksilö- ja kotitaloustason muuttujaa	6 kpl yksilötason muuttujaa

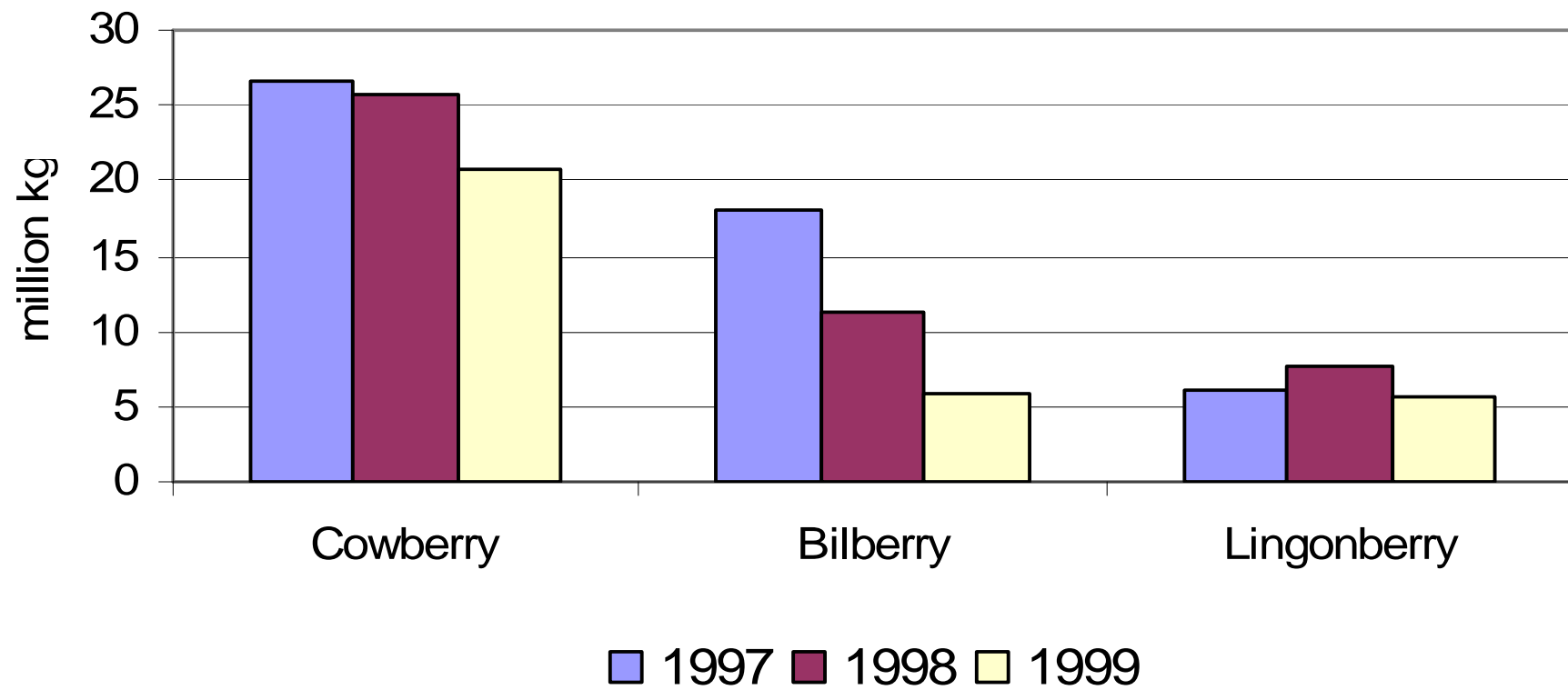
* ks. Vaara ja Saastamoinen 2002

Metsät ja hyvä elämä Monitieteinen tutkimusraportti

Seppo Vehkamäki (toim.)

Metsäkustannus Oy

Total quantities picked 1997-1999

Metsät (ja puut) arjen ajankäytössä (Vaara & Saastamoinen 2006)

	Henkilötyö- vuotta (tuhatta)	Ajankäyttö 1987–1999 (%)
Kalastus	53,6	5
Metsästys	13,7	-7
Marjastus	19,5	-18
Sienestys	2,2	-46
Muu keruu	3,0	30
Yhteensä	91,8	

Taulukko 9. Suomalaisten metsästykseseen, kalastukseen ja luonnon-
tuotteiden keruuseen käyttämä vuotuinen kokonaisaika henkilö-
työvuosina 1999/2000 sekä väestön keskimääräisessä ajankäytössä
tapahtuneet muutokset 1987–2000.

DATA SETS

1. Collection of wild berries in Finland 1999

- comparative data: Collection of wild berries in Finland 1997 and 1998
- cowberry (*V. vitis-idaea*), bilberry (*V. myrtillus*), cloudberry (*R. chamaemorus*)

2. Model-based estimates of regional bilberry and cowberry yields

- comparative data: Experimenta1 plot –based nationwide mean bilberry and cowberry yields during 1997-2003 (source: Salo, K. unpublished data)

3. Finnish Time-use survey 1999-2000

- based on original Time-use survey diary data 1999-2000 collected by Statistics Finland
- household's time allocated for wild berry picking and related activities

Suosituksset ongelmiin Suomessa

- **(Poimijat haluavat) Tutkimustuloksia tulevan vuoden sadosta tulisi julkistaa mahdollisimman pian.**
- **Suomen viranomaisten tulisi huolehtia siitä että ulkomaiset poimijat ovat työlainsäädännön alaisia. Tällöin poimijoille olisi annettava samat oikeudet kuin muillekin työntekijöille.**
- **Päätökset siitä, että kuka maksaa poimijoiden kustannukset tulisi viranomaisten tehdä ennen ensi kautta.**

Suosituksset ongelmiin Suomessa (jatkuu)

- **Jos luonnonvaraisten marjojen poiminta kuuluu työlainsäädännön alaisuuteen:**
 - **Vähentää merkittävästi teollisuuden tarpeisiin kerättävää marjamäärää**
 - **Muutoin Suomen tarvitsee tuoda marjat Venäjältä, Viirosta ja muista maista uudelleen**

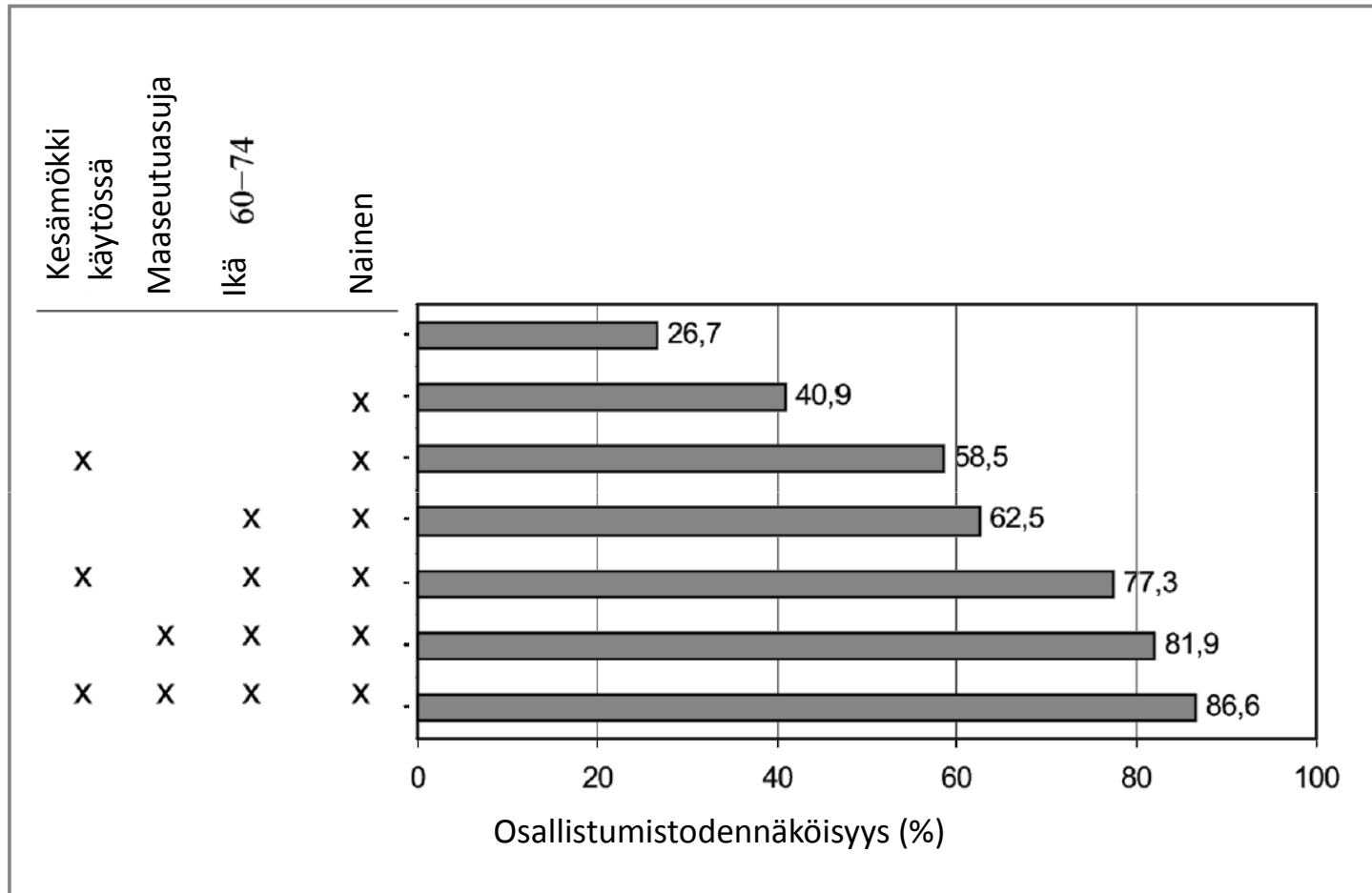
MITÄ TIEDETÄÄN JA MITÄ PITÄISI TIETÄÄ LUONNONMARJASATOJEMME TALTEENOTOSTA?

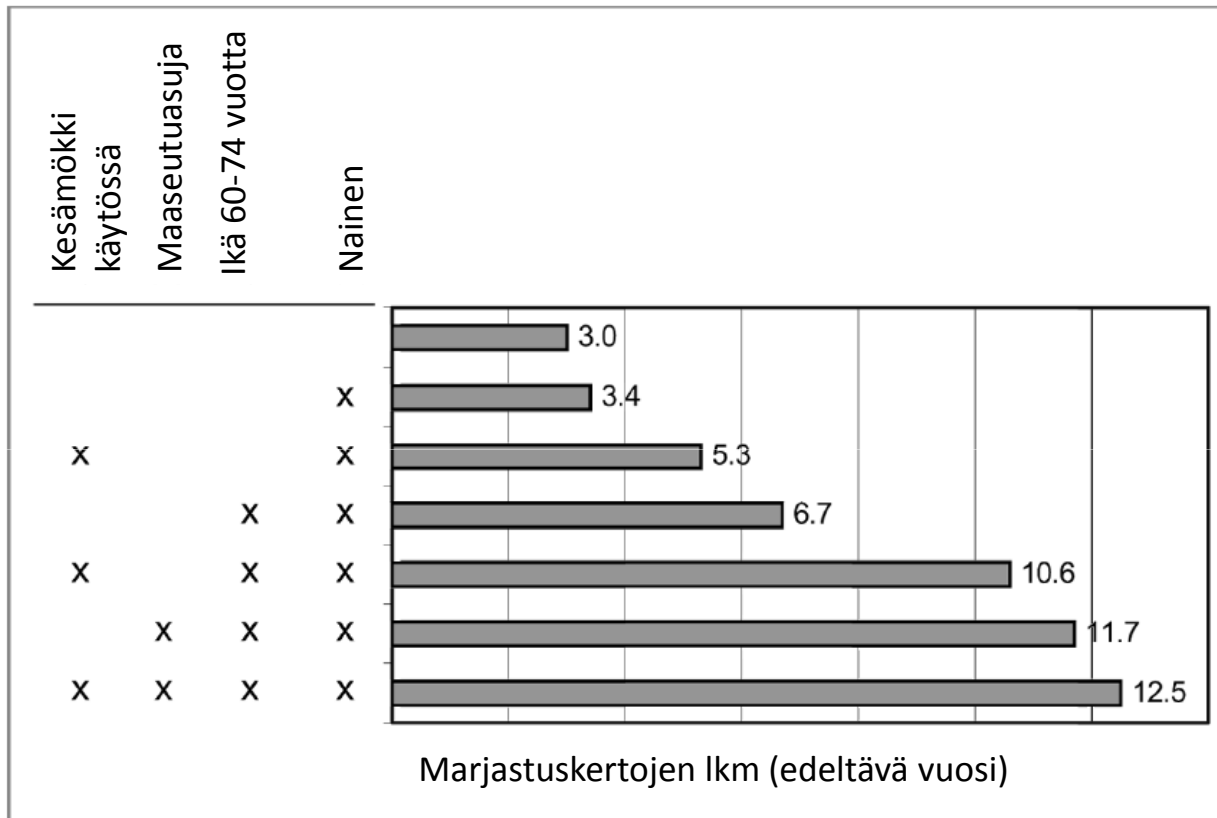
SADOT?

Marjastuksen osallistumistodennäköisyyteen (väh. kerran vuodessa) vaikuttavat tekijät (Pouta ym. 2006)

Marjastuskertojen lukumäärään vaikuttavat tekijät (Pouta ym. 2006)

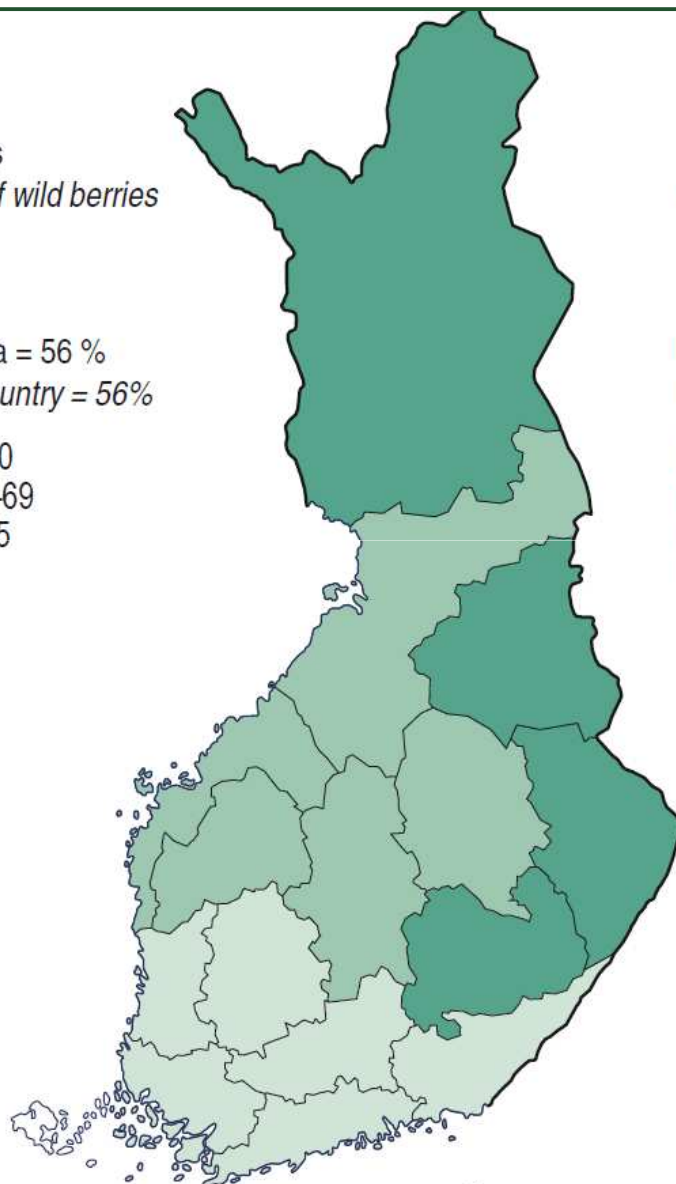
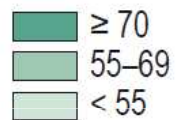

Marjastuksen ja sienestyksen osallistumisosuus maakunnittain (Metla)

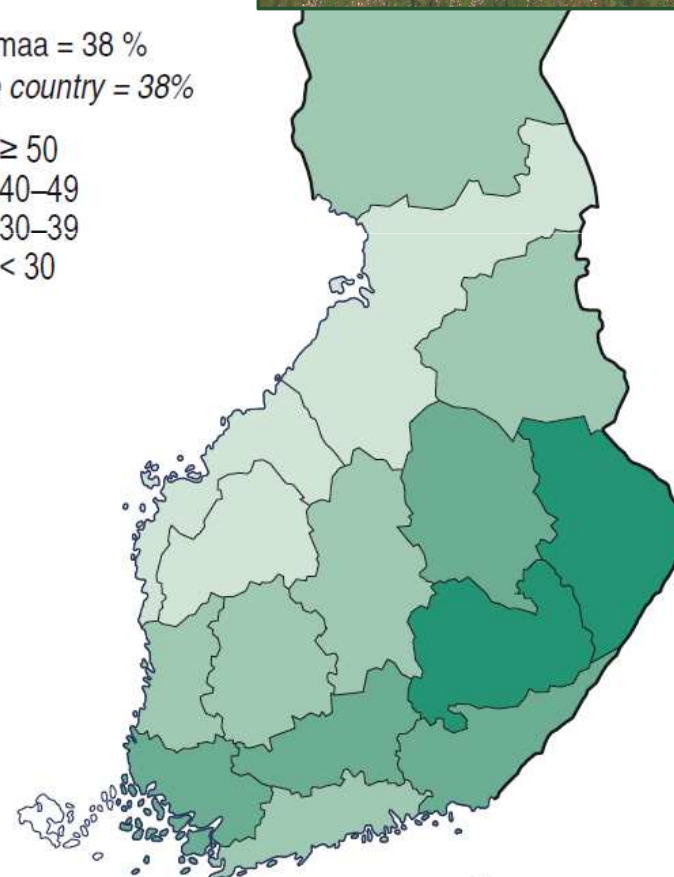
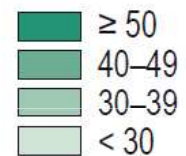
Marjastus
Picking of wild berries

Koko maa = 56 %
Whole country = 56%

Sienestys
Picking of mushrooms

Koko maa = 38 %
Whole country = 38%

”Keräämistä ja
nukkumista,
nukkumisesta
tinkien...”

(Helsingin Sanomat 2.8.2010)

TALOUS | 16.9.2010 | 15:40 | PÄIVITETTY 16.9.2010 | 15:47

Tutkija: Jopa 20 tunnin päiviä 3 kuukautta putkeen

Thaimaalaisten marjanpöimijöiden keskuudessa kiertävästä (Karjalainen) pöimijöiden asema ja työolot Suomessa ovat surkeat.

Pöimijät tekevät 14-20 tunnin työpäiviä jopa kolme kuukautta yhtäjaksoisesti ilman vapaapäiviä, ja heidän asuin- ja hygieniaolonsa ovat huonot. Työoloihin tutustui Thaimaan siirtotyöläisten liiton tutkija Junya Yimprasert.

Enimmillään pöimijöille jää käteen kesän jälkeen parituhatta euroa, mutta jotkut ovat jääneet jopa tuhat euroa tappiolle.

Palkansaajakeskusjärjestö SAK:n juristin Anu-Tuija Lehdon mukaan pöimijöiden oloihin on lähes mahdotonta puuttua, sillä heidät luokitellaan Suomessa yrittäjiksi. Pöimijät eivät kuitenkaan voi myydä keräämiään marjoja ulkopuolisille eivätkä neuvotella niiden hinnoista.

Ulkoilututkimus 2009-2010 etenee: marjastuksen, sienestyksen ja juoksun suosio kasvussa

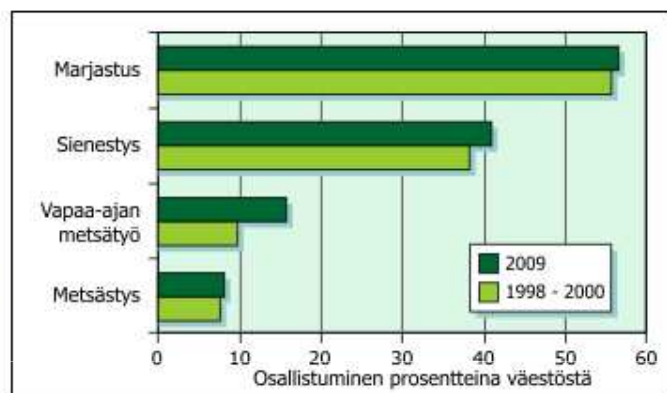
Tammikuussa 2009 alkaneen kansalaisten luonnon virkistyskäyttöä selvittävän väestökyselyn tutkimusaineistosta on saatu kerättyä jo yli 60 %.

Alustavien tulosten mukaan suomalaisten arkiulkoiluharrastukset ovat säilyneet kymmenen vuoden ajan lähes samalaisina, mutta harrastuskertojen määrä on vähentynyt. Tavallisimpia ulkoiluharrastuksia ovat kävely, sauvakävely, pyöräily, juoksulenkkeily, koiran ulkoiluttaminen ja lasten kanssa ulkoilu.

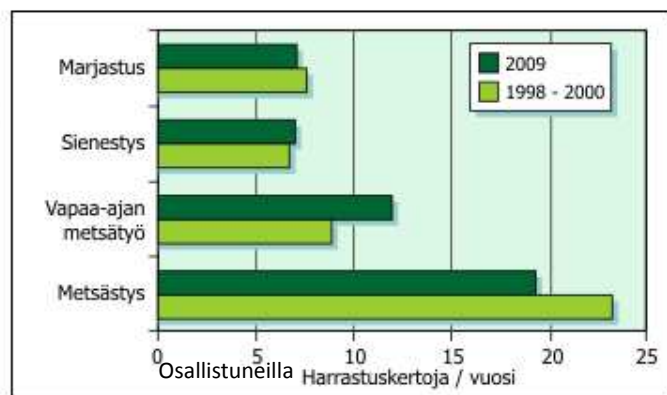
Sauvakävely on vakiinnuttanut asemansa suomalaisten keskuudessa ja vähentänyt tavallisen kävelyn harrastuskertoja, mutta kävely- ja sauvakävelukerrat yhteenlaskettuna kävelyn suosio on pysynyt lähes ennallaan. Juoksulenkkeilyn suosio on kasvanut voimakkaasti 16 % osuudesta 30 % osuuteen, mutta juoksuharrastajaa kohden juoksukerrat ovat hieman laskeneet.

Muista ulkoiluharrastuksista esimerkiksi luonnon vesissä uinnin, veneilyn ja kalastuksen harrastusosuudet ovat pysyneet ennallaan, mutta auringonotto rannalla, eväsretkeily, retkiluistelu, luontokuvaus ja lintuharrastukset ovat kasvaneet. Vastoin ennako-odotuksia myös marjastus ja sienestys ovat lisänneet suosiotaan ja metsästys pysynyt ennallaan.

Marjastuksen ja sienestyksen suosio riippuu paljon myös kunkin vuoden satotilanteesta. On mielenkiintoista nähdä, poikkeavatko kahden edellisen vuoden harrastusmäärät tästä vuodesta, kun hellekesä näyttää heikentävän marja- ja sienisatoja.

Metsien virkistyskäyttö on lisääntynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Harrastuskertojen määrässä on lievää laskua. Vapaa-ajan metsätyön suosio on kuitenkin kasvanut.

Luonnonmarjojen alueittaiset talteenottoasteet

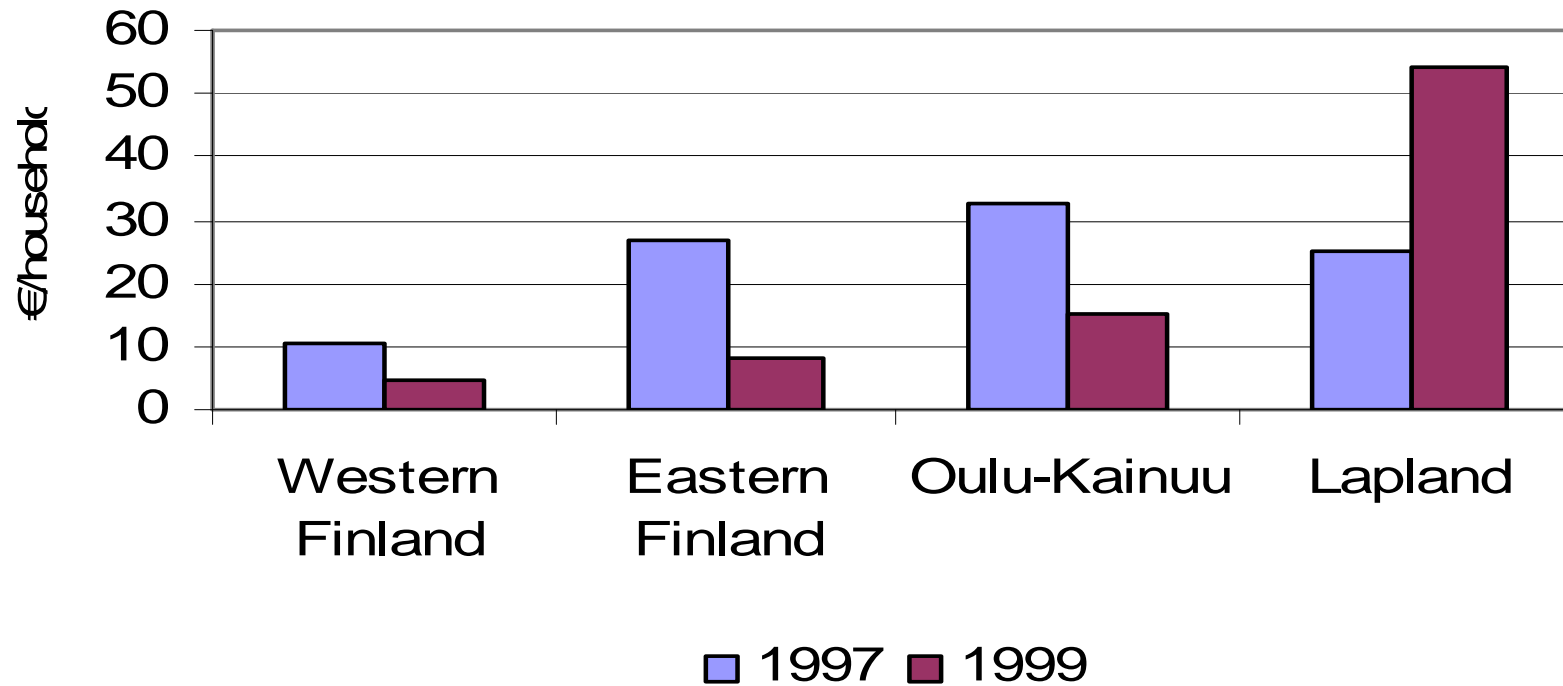
(mustikka+puolukka)

Metsäkeskus	Biologinen sato milj.kg	Talteenottoaste alueelta %
Lounais-Suomi, Häme, Uusimaa	47	10
Kaakkois-Suomi	15	11
Pirkanmaa	15	5
Etelä-Savo	20	10
Etelä-Pohjanmaa	22	7
Keski-Suomi	24	10
Pohjois-Savo	17	31
Pohjois-Karjala	25	15
Oulu-Kainuu	85	18
Lappi	142	5
Koko maa	412	10

Lähteet: Satotasot: Turtiainen ym. 2007.

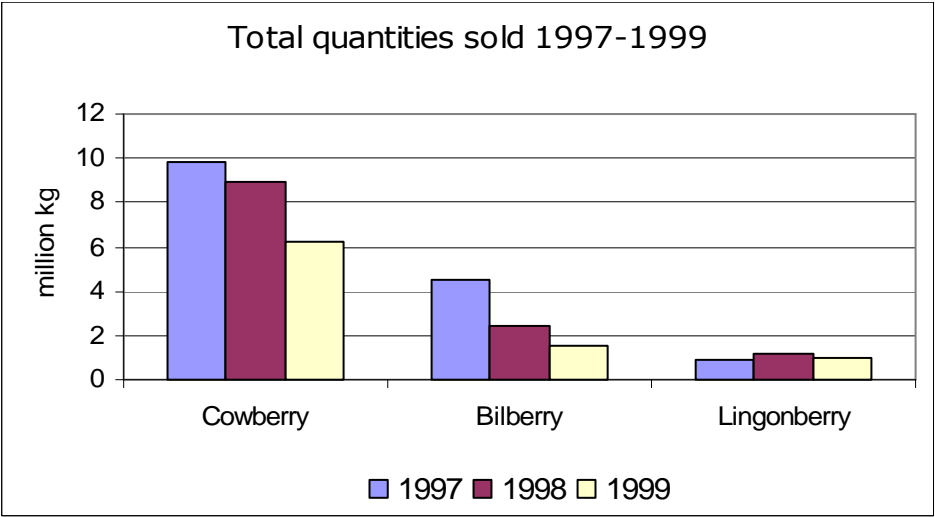
Poiminta-asteet arvioitu vuosien 1997-99 Luonnontuotteiden keräily Suomessa –
aineistoista lasketuista alueellisista poimintamääristä

Average economic values of picked bilberries in
1997 and 1999, €/household

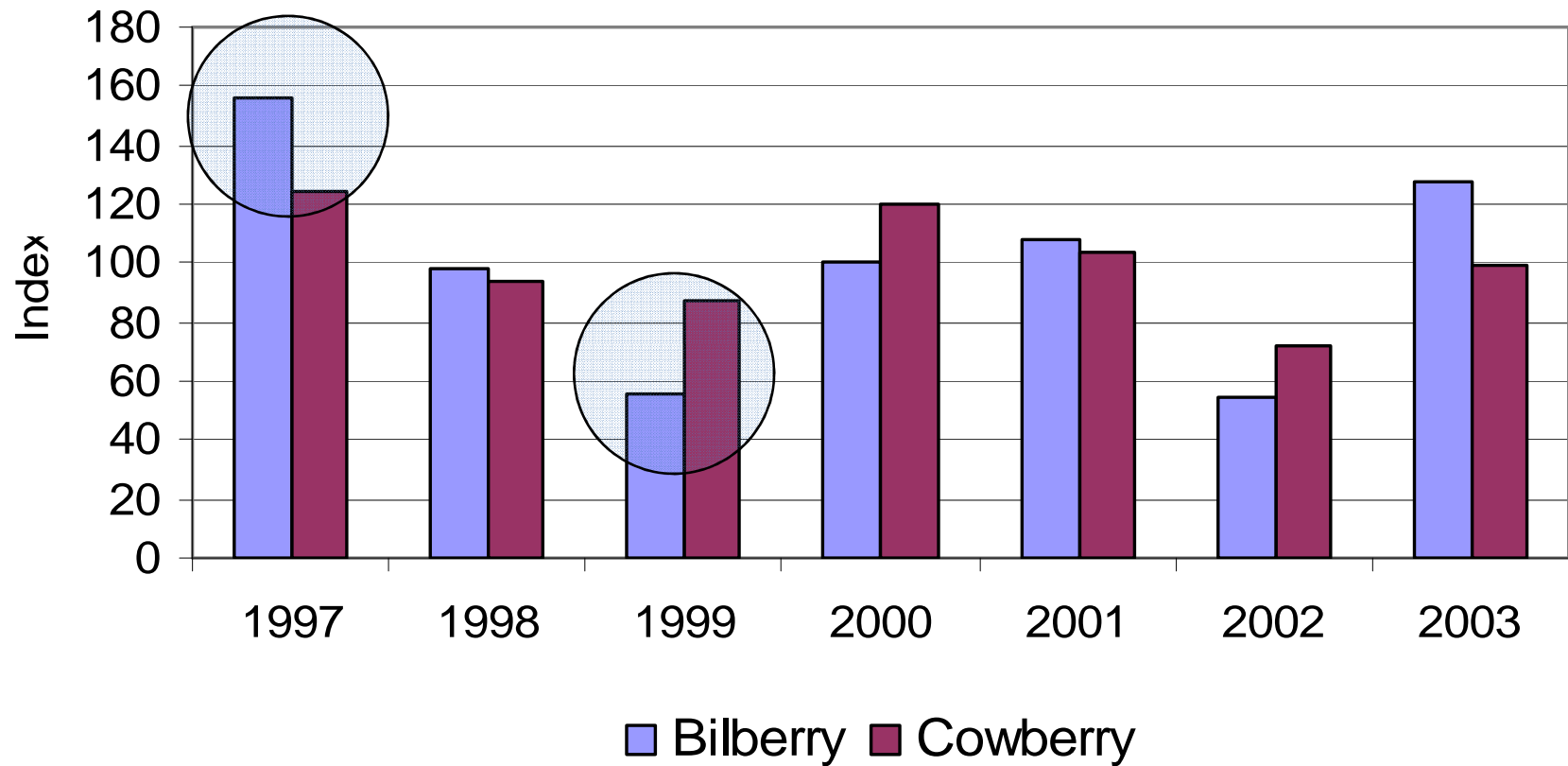

Mean market supply prices of bilberry by region, in 1997 and 1999

	1997	1999
Western Finland	1,0	2,4
Eastern Finland	1,1	2,2
Oulu-Kainuu	0,8	1,8
Lapland	0,9	1,9

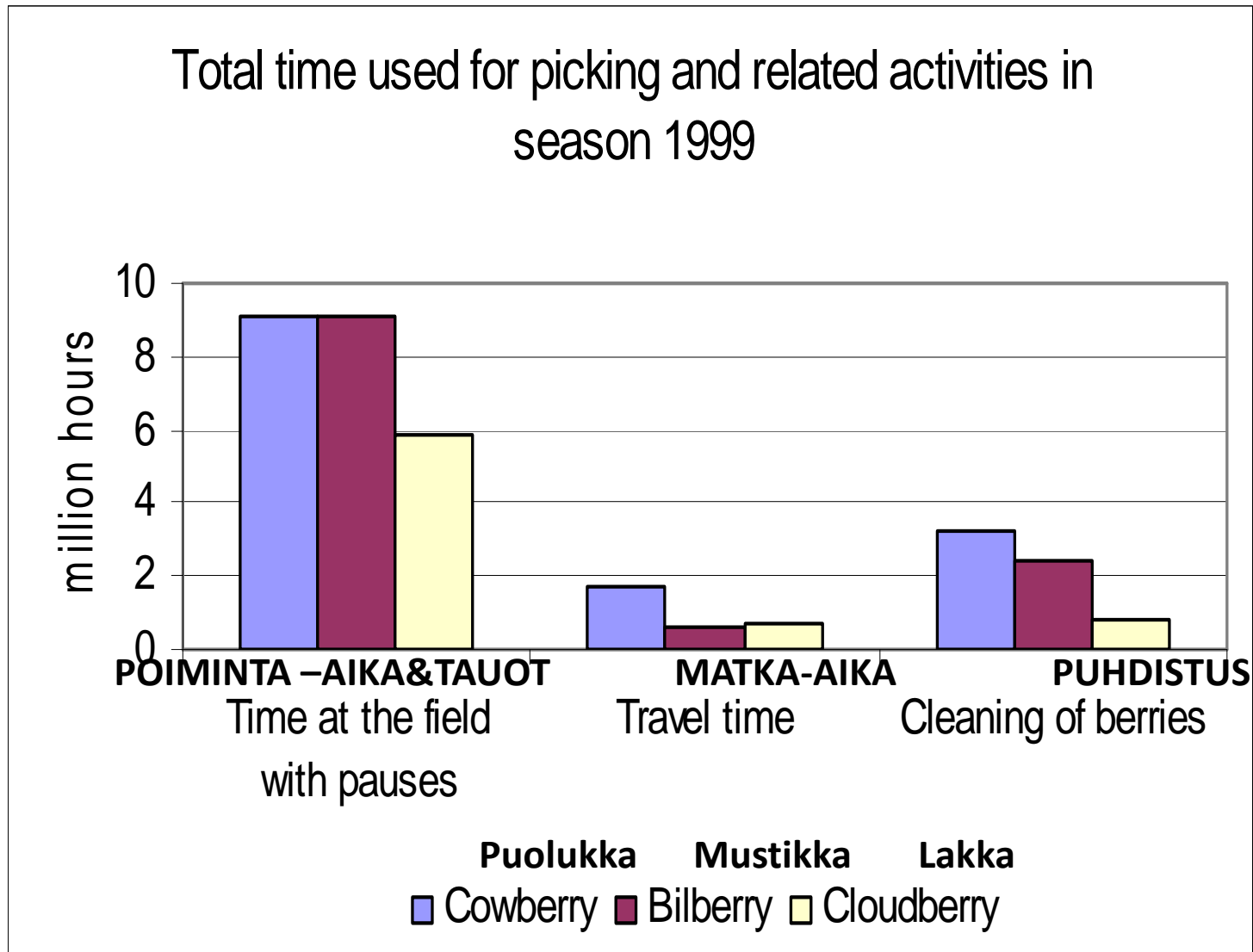

Bilberry and cowberry yields 1997-2003

source: Salo. K., unpublished data

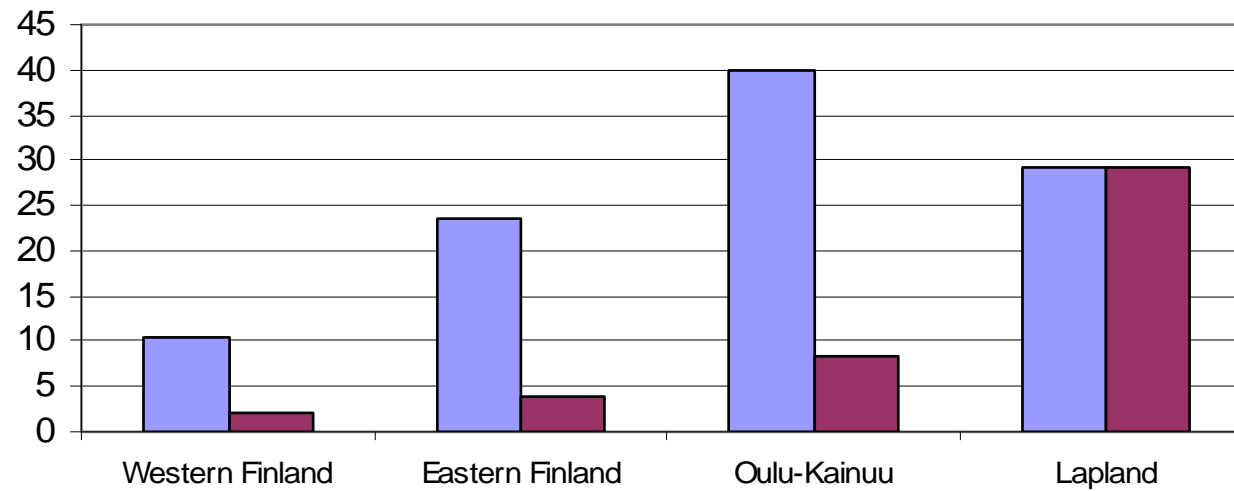
AJANKÄYTTÖ MARJASTUKSEEN SYKSYLLÄ 1999 (Vaara&Saastamoinen 2006)

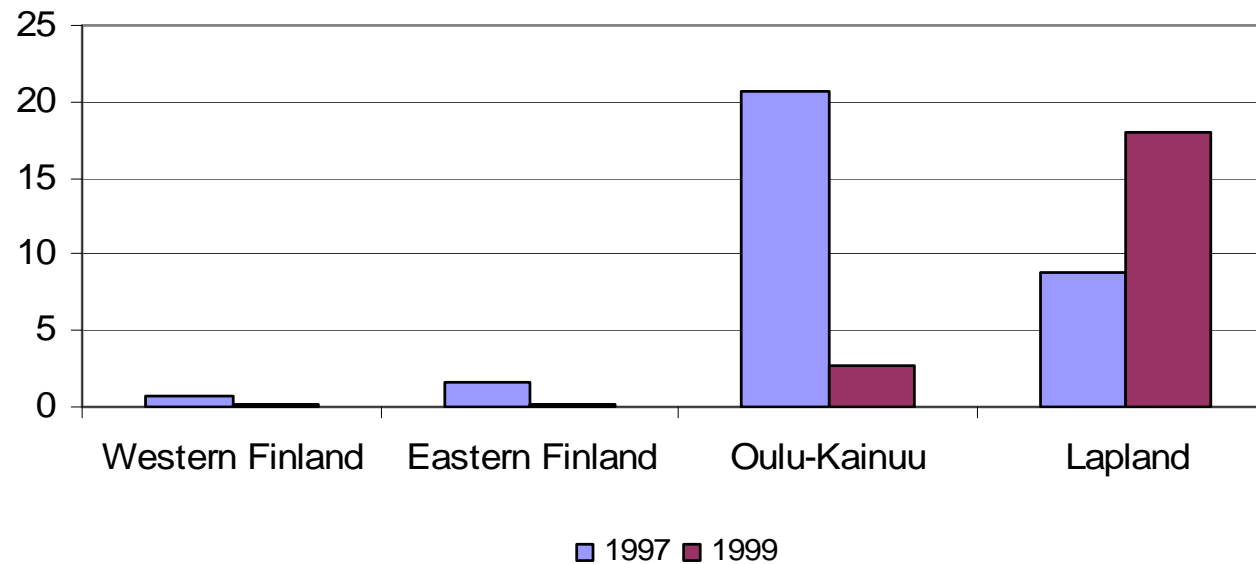
Thaimaalaiset marjastajat purkavat päivän satoa, Rasinmäki (Celeste Lacuna-Richman, UEF, Metsätiet.os)

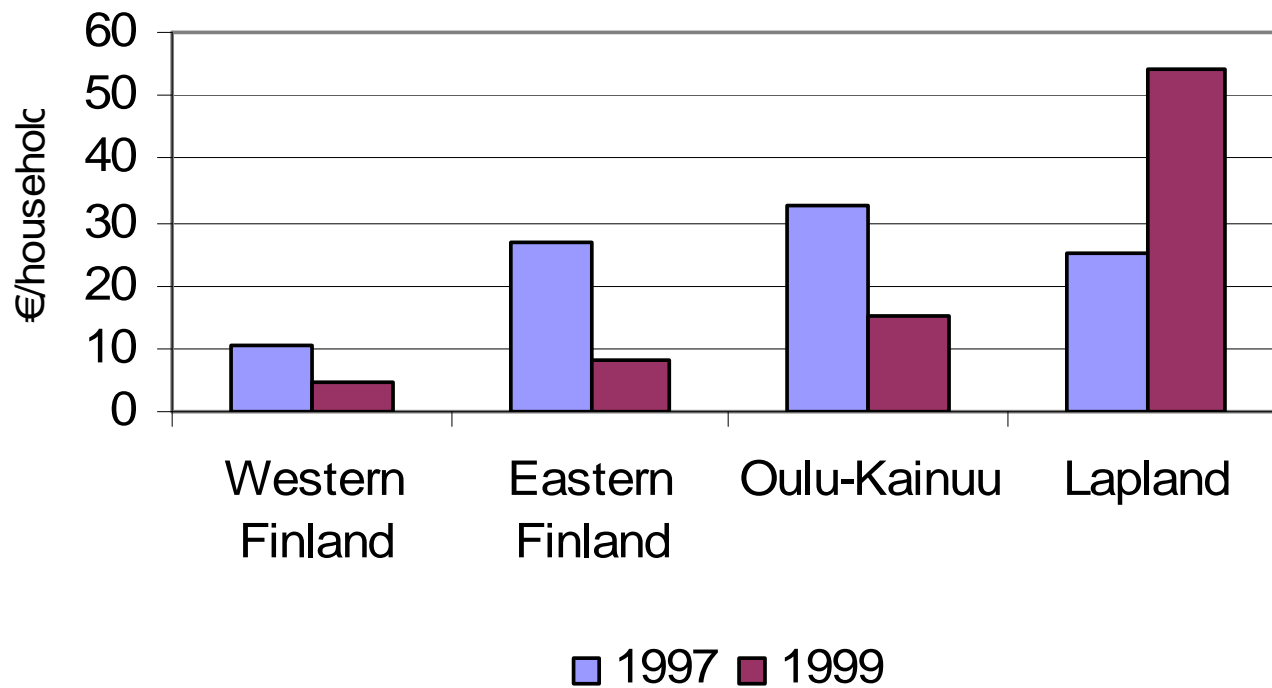
Average quantities of picked bilberries in 1997 and 1999, kg/households

Average quantities of sold bilberries in 1997 and 1999, kg/household

Average economic values of picked bilberries in
1997 and 1999, €/household

Mean market supply prices of bilberry by region, in 1997 and 1999

	1997	1999
Western Finland	1,0	2,4
Eastern Finland	1,1	2,2
Oulu-Kainuu	0,8	1,8
Lapland	0,9	1,9

